

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΖ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

ΠΟΡΙΣΜΑ

της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής

για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά του πρώην Υπουργού,
κ. Ιωάννη Παπαντωνίου, για την ενδεχόμενη τέλεση αδικημάτων στο
πλαίσιο σύναψης συμβάσεων εξοπλιστικών προγραμμάτων του
Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΑΘΗΝΑ 2017

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α΄ - Διαδικαστικά θέματα.....	1
ΜΕΡΟΣ Β΄.....	7
Κεφάλαιο Α΄.....	9
Κεφάλαιο Β΄.....	15
Κεφάλαιο Γ΄.....	23
Διαφοροποίηση της Δημοκρατικής Συμπαρατάξης ΠΑ.ΣΟ.Κ. – ΔΗΜ.ΑΡ. ως προς το σκεπτικό του Πορίσματος.....	27
Κεφάλαιο Δ΄ - Πρόταση της Επιτροπής.....	30
ΜΕΡΟΣ Γ΄.....	33
Θέσεις του Λαϊκού Συνδέσμου – Χρυσή Αυγή.....	35
Θέσεις – Δήλωση του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.....	53
Θέσεις του Ποταμιού.....	57
ΜΕΡΟΣ Δ΄.....	63

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΖ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή

για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά του πρώην Υπουργού, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου, για την ενδεχόμενη τέλεση αδικημάτων στο πλαίσιο σύναψης συμβάσεων εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΠΟΡΙΣΜΑ

Της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά του πρώην Υπουργού, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου, για την ενδεχόμενη τέλεση αδικημάτων στο πλαίσιο σύναψης συμβάσεων εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

I. Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή συνεστήθη σύμφωνα με την, από 28 Μαρτίου 2017, απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, η οποία έκανε δεκτή, κατά πλειοψηφία, την πρόταση του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, κ. Αλέξη Τσίπρα και των Βουλευτών του Κόμματός του και του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας των Ανεξαρτήτων Ελλήνων – Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία, κ. Παναγιώτη (Πάνου) Καμμένου και των Βουλευτών του Κόμματός του, για σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά το άρθρο 86 παράγραφος 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 και επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του ν.3126/2003 «περί ποινικής ευθύνης των Υπουργών», όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν.3961/2011, με αντικείμενο τη διερεύνηση των όσων εκτίθενται στην ανωτέρω πρότασή τους προς τη Βουλή των Ελλήνων, με την οποία αναφέρονται στις με αριθ. ABM ΕΔ 2015/158, ABM ΕΔ 2014/42, ABM ΕΔ 2014/105, ABM ΕΔ 2016/118, ABM ΑΔ 2013/125 και ABM ΕΔ 2013/255 συναφείς μεταξύ τους ποινικές δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή και αφορούν στον πρώην Υπουργό Εθνικής Άμυνας, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου, σχετικά με την ενδεχόμενη τέλεση των αδικημάτων της απιστίας στρεφόμενης κατά του Δημοσίου (άρθρο 256 Π.Κ. σε συνδυασμό με το άρθρο 263Α Π.Κ. και τον Ν.1608/1950) και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα (σύμφωνα με τον Ν. 2331/1995, όπως ισχύει), κατά την άσκηση των καθηκόντων του, στο πλαίσιο σύναψης συμβάσεων εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην πρόταση.

Με την ίδια απόφαση η Ολομέλεια της Βουλής όρισε τον αριθμό των μελών της Επιτροπής σε είκοσι ένα (21) μέλη, με εκπροσώπηση κατ' αναλογία της δύναμης όλων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 156 του Κανονισμού της Βουλής.

Ως προθεσμία για την ολοκλήρωση των εργασιών της και την υποβολή του πορίσματός της ορίσθηκε, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 4351/2840, από 4 Απριλίου 2017, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, κ. Νικολάου Βούτση, η 28η Ιουνίου 2017.

II. Με την ίδια ως άνω απόφαση του Προέδρου της Βουλής, κ. Νικολάου Βούτση, η Επιτροπή συγκροτήθηκε ως ακολούθως:

Από τους Βουλευτές του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.):

1. Δρίσα Θεόδωρο
2. Καραγιαννίδη Χρήστο
3. Κοζομπόλη - Αμανατίδη Παναγιώτα
4. Μπαλλή Συμεών
5. Ντζιμάνη Γεώργιο
6. Ξυδάκη Νικόλαο
7. Παπαφιλίππου Γεώργιο
8. Παρασκευόπουλο Νικόλαο
9. Παυλίδη Κωνσταντίνο
10. Τσόγκα Γεώργιο

Από τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας (Ν.Δ.):

11. Δαβάκη Αθανάσιο
12. Δημοσχάκη Αναστάσιο
13. Παναγιωτόπουλο Νικόλαο
14. Τασούλα Κωνσταντίνο
15. Τζαβάρα Κωνσταντίνο

Από τον Βουλευτή της Δημοκρατικής Συμπαράταξης (ΠΑ.ΣΟ.Κ. – ΔΗΜ.ΑΡ.):

16. Λοβέρδο Ανδρέα

Από τον Βουλευτή του Λαϊκού Συνδέσμου – Χρυσή Αυγή:

17. Λαγό Ιωάννη

Από τον Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας (Κ.Κ.Ε.):

18. Παφίλη Αθανάσιο

Από τον Βουλευτή των Ανεξαρτήτων Ελλήνων – Εθνική Πατριωτική Δημοκρατική Συμμαχία:

19. Παπαχριστόπουλο Αθανάσιο

Από τον Βουλευτή της Ένωσης Κεντρώων:

20. Σαρίδη Ιωάννη

Από τον Βουλευτή του Ποταμιού:

21. Δανέλλη Σπυρίδωνα

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε σε Σώμα, κατά τις διαδικασίες του Κανονισμού της Βουλής, την 6η Απριλίου 2017, με την εκλογή του Προεδρείου της.

Πρόεδρος εξελέγη ο Βουλευτής, κ. **Νικόλαος Παρασκευόπουλος**, **Αντιπρόεδρος** ο Βουλευτής, κ. **Χρήστος Καραγιαννίδης** και **Γραμματέας** η Βουλευτής, κυρία **Παναγιώτα Κοζομπόλη – Αμανατίδη**.

III. Τα μέλη της Επιτροπής, μετά τη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών για την εκλογή του Προεδρείου της, την 6η Απριλίου 2017, συζήτησαν αναφορικά με την τήρηση της αρχής της μυστικότητας των συνεδριάσεων της Επιτροπής.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίασή της, την 11η Απριλίου 2016, ασχολήθηκε με διαδικαστικά θέματα, όπως οι ημέρες και οι ώρες των συνεδριάσεων, η μελέτη και η παραλαβή αντιγράφων της δικογραφίας, λοιπών εγγράφων και πρακτικών της Επιτροπής, η τήρηση της αρχής της μυστικότητας και η μη διάθεση των πρακτικών στον Τύπο.

Σχετικά με τις παραληφθείσες δικογραφίες, ελήφθη η απόφαση να αποστέλλεται από ένα μόνο φωτοαντίγραφο τους σε κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα.

Τα πρακτικά της Επιτροπής αποφασίστηκε, αρχικώς, να αποστέλλονται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Στη συνέχεια, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 2017, ελήφθη η απόφαση να παραλαμβάνονται σε έντυπη μορφή για την αποφυγή διαρροών, οι δε Κοινοβουλευτικοί Συντάκτες να ενημερώνονται από αντιπροσωπεία της Επιτροπής, μετά το πέρας της συνεδρίασης.

Συνεπώς, καθ' όλη τη διάρκεια της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής δεν χορηγήθηκαν πρακτικά των συνεδριάσεών της σε άλλα πρόσωπα, εκτός των μελών της.

Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις για τα διάφορα διαδικαστικά ζητήματα περιλαμβάνονται στα τηρηθέντα στενογραφημένα πρακτικά, με σύνολο σελίδων περίπου 530.

Τέλος, τα μέλη της Επιτροπής με ομόφωνη απόφασή τους απεφάσισαν την παραίτησή τους από την κατά το άρθρο 37 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής αποζημίωση.

IV. Στον σχηματισθέντα φάκελο της Επιτροπής, εκτός των πρακτικών των συνεδριάσεών της, υπάρχουν όλα τα έγγραφα, κοινά ή απόρρητα, που περιείχοντο στις σχετικές με τον πρώην Υπουργό, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου δικογραφίες, οι οποίες απεστάλησαν στη Βουλή από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, δια του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και όσα

παρελήφθησαν κατόπιν σχετικών επιστολών του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

Ειδικότερα διαβιβάστηκαν στη Βουλή οι κάτωθι δικογραφίες που αφορούν στον πρώην Υπουργό, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου:

1. Η με ΑΒΜ ΕΔ 2015/158 δικογραφία (αρ. πρωτ. 60518/3.8.2015 - Περίοδος ΙΣΤ΄- αρ. φακ. 37).
2. Η με ΑΒΜ ΕΔ 2014/42 δικογραφία (αρ. πρωτ. 92846/18.12.2015 - Περίοδος ΙΖ΄- αρ. φακ. 12).
3. Η με ΑΒΜ ΕΔ 2014/105 δικογραφία (αρ. πρωτ. 5687/21.7.2016 – Περίοδος ΙΖ΄- αρ. φακ. 16).
4. Η με ΑΒΜ ΕΔ 2016/118 δικογραφία (αρ. πρωτ. 56501/27.7.2016 - Περίοδος ΙΖ΄- αρ. φακ. 47).
5. Η με ΑΒΜ ΑΔ 2013/125 δικογραφία (αρ. πρωτ. 58095/11.8.2016 – Περίοδος ΙΖ΄- αρ. φακ. 50).
6. Η με ΑΒΜ ΕΔ 2013/255 δικογραφία (αρ. πρωτ. 98039/3.1.2017 - Περίοδος ΙΖ΄- αρ. φακ. 65).

Επιπλέον:

στις 2 Μαΐου 2017 (Αρ. Πρωτ. Εισερχομένων Εγγράφων της Επιτροπής: 17/2.5.2017) απεστάλη το υπ' αριθμ. 6678/2.5.2017 έγγραφο του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Δ/σης του Εφετείου Αθηνών, κ. Θεόδωρου Κανελλόπουλου, Προέδρου Εφετών, με συνημμένα τα υπ' αριθμ. 6187/2015, 859/2016 και 679/2017 αντίγραφα αποφάσεων του Εφετείου Αθηνών,

στις 22 Μαΐου 2017 (Αρ. Πρωτ. Εισερχομένων Εγγράφων της Επιτροπής: 26/22.5.2017) διεβιβάστη το υπ' αριθμ. 155/19.5.2017 έγγραφο των Ανακριτών του Ν.4022/2011 του Πρωτοδικείου Αθηνών, κυρίας Ηλιάνας Ζαμανίκα, Προέδρου Πρωτοδικών, και κ. Γεωργίου Ευαγγέλου, Πρωτοδίκη, με συνημμένα αντίγραφα ως εξής:

- α) την από 29.10.2013 πληροφοριακή έκθεση ελέγχου εισοδήματος, η οποία διενεργήθηκε από τους υπαλλήλους του Σ.Δ.Ο.Ε. Στυλιανό Παπαδάκη και Ιωάννη Ιωαννίδη με ελεγχόμενους τους Ιωάννη Παπαντωνίου του Παναγιώτη και Σταυρούλα Κουράκου του Σωτηρίου, μετά του σχετικού με αριθμ. πρωτ. ΕΜΠ.5852/30.10.2013 διαβιβαστικού εγγράφου του Σ.Δ.Ο.Ε.,
- β) την από 23.1.2013 έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου των οικονομικών πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών (Ν.3023/2002),
- γ) τις από 27.4.2000, 18.5.2001, 31.5.2002, 2.7.2003, 17.4.2004, 27.6.2005, 28.6.2006, 29.6.2007 και 26.6.2008 δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του Ιωάννη Παπαντωνίου και
- δ) το με αριθμ. πρωτ. 5481/11.2.2013 έγγραφο του αποθανόντος Αθανασίου Νάκου, διατελέσαντος Β΄ Αντιπροέδρου της Βουλής και Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου (Άρθρο 21 του Ν. 3023/2002).

Ο πλήρης κατάλογος των Εισερχομένων Εγγράφων προς την Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή έχει ως ακολούθως:

Α.Π.	ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ / ΚΑΤΑΘΕΤΗΣ	ΘΕΜΑ
1	20.04.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
2	20.04.2017	ΑΝ.ΕΛ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
3	20.04.2017	Κ.Κ.Ε.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
4	20.04.2017	ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
5	21.04.2017	ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
6	21.04.2017	Ν.Δ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
7	21.04.2017	Κ.Κ.Ε.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
8	24.04.2017	ΔΗΜ.ΑΡ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
9	24.04.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
10	24.04.2017	ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
11	27.04.2017	Ν.Δ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
12	27.04.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
13	27.04.2017	Ν.Δ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
14	28.04.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
15	02.05.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
16	02.05.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
17	02.05.2017	Ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Δ/σης του Εφετείου Αθηνών, κ. Θεόδωρος Κανελλόπουλος, Πρόεδρος Εφετών	Διαβίβαση αντιγράφων αποφάσεων του Εφετείου Αθηνών.
18	03.05.2017	Ν.Δ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
19	03.05.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
20	03.05.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
21	03.05.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.

22	03.05.2017	ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
23	03.05.2017	Ν.Δ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
24	04.05.2017	Ν.Δ.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
25	10.05.2017	ΣΥ.ΡΙΖ.Α.	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή πρακτικών της Επιτροπής.
26	22.05.2017	Οι Ανακριτές του Ν. 4022/2011, κυρία Ηλιάννα Ζαμανίκα, Πρόεδρος Πρωτοδικών και κ. Γεώργιος Ευαγγέλου, Πρωτοδίκης	Διαβίβαση της από 29.10.2013 πληροφοριακής έκθεσης ελέγχου εισοδήματος, της από 23.01.2013 έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου των οικονομικών πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών και λοιπά έγγραφα και στοιχεία, σε απάντηση της υπ' αριθμ. 4/15.5.2017 επιστολής του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.
27	25.05.2017	Η Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, κυρία Ελένη Τουλουπάκη, Αντιεισαγγελέας Εφετών	Διαβίβαση της από 29.10.2013 πληροφοριακής έκθεσης ελέγχου εισοδήματος σε απάντηση της υπ' αριθμ. 4/15.5.2017 επιστολής του Προέδρου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.
28	25.05.2017	ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ	Ορισμός συνεργατών για παραλαβή αντιγράφου των δικογραφιών.
29	26.06.2017	Ιωάννης Παπαντωνίου, πρώην Υπουργός Εθνικής Άμυνας	Επιστολή του πρώην Υπουργού, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου σε απάντηση της από 20.06.2017 πρόσκλησης του Προέδρου της Επιτροπής για παροχή εξηγήσεων.
30	26.06.2017	Ανδρέας Λοβέρδος, Βουλευτής – Μέλος της Επιτροπής	Συμπερασματικές παρατηρήσεις επί του Πορίσματος της Επιτροπής.
31	26.06.2017	Αθανάσιος Παφίλης, Βουλευτής – Μέλος της Επιτροπής	Θέσεις – Δήλωση επί του Πορίσματος της Επιτροπής.
32	27.06.2017	Σπυρίδων Δανέλλης, Βουλευτής – Μέλος της Επιτροπής	Θέσεις επί του Πορίσματος της Επιτροπής.
33	28.06.2017	Ιωάννης Λαγός, Βουλευτής – Μέλος της Επιτροπής	Θέσεις επί του Πορίσματος της Επιτροπής

V. Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή μετά από οκτώ (8) διαδοχικές συνεδριάσεις, συμπεριλαμβανομένης της εκλογής του Προεδρείου της Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, που διήρκησαν συνολικά 12 ώρες και ύστερα από λεπτομερή μελέτη όλων των τεθέντων υπόψη της Επιτροπής στοιχείων, κατέληξε στις διαπιστώσεις που ακολουθούν:

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη και αξιολογώντας όλα τα αποδεικτικά στοιχεία των έξι δικογραφιών καθώς επίσης τα συμπεράσματα και προτάσεις των εισαγγελικών λειτουργιών που διενήργησαν προκαταρκτικές εξετάσεις και των ανακριτών που διενήργησαν ανάκριση για τις υποθέσεις, για τις οποίες σχηματιστήκαν οι έξι (6) ποινικές και συναφείς μεταξύ τους δικογραφίες, που διαβιβάστηκαν στη Βουλή κατ' άρθρο 86 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, κρίνει ότι προέκυψαν από αυτά τα αναφερθησόμενα στην παράγραφο ΙΙ του παρόντος κεφαλαίου, σε σχέση με την ενδεχόμενη τέλεση από τον Ιωάννη Παπαντωνίου, κατά την περίοδο από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2004 που ήταν Υπουργός Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ), του αδικήματος της κακουργηματικής απιστίας σχετικής με την υπηρεσία, με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950. Πριν από την έκθεση όμως του πραγματικού μέρους των υποθέσεων είναι αναγκαίο να εκτεθεί το ισχύον νομικό πλαίσιο στο οποίο είναι δυνατό να υπαχθούν αυτές.

I. ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 256 Π.Κ., περί απιστίας στην υπηρεσία, ως ισχύει σήμερα, «υπάλληλος που κατά τον προσδιορισμό, την είσπραξη ή τη διαχείριση φόρων, δασμών, τελών ή άλλων φορολογημάτων ή οποιωνδήποτε εσόδων ελαττώνει εν γνώσει του και για να ωφεληθεί ο ίδιος ή άλλος, τη δημόσια, τη δημοτική ή την κοινοτική περιουσία ή την περιουσία Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, της οποίας η διαχείριση του είναι εμπιστευμένη, τιμωρείται... γ) με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, αν: ...β) το αντικείμενο της πράξης έχει συνολική αξία μεγαλύτερη των εκατόν είκοσι (120.000) χιλιάδων ευρώ». Η διάταξη του άρθρου 256 Π.Κ., έχει ενταχθεί, στην κατηγορία των εγκλημάτων των σχετικών με την υπηρεσία, είναι διάταξη ειδική έναντι εκείνης του άρθρου 390 Π.Κ. και προβλέπει το έγκλημα της απιστίας της σχετικής με την υπηρεσία, το οποίο, λόγω της ιδιότητας του υποκειμένου του ως υπαλλήλου κατά την έννοια των άρθρων 13 α και 263Α Π.Κ., ανάγεται σε ιδιαίτερο έγκλημα (*delictum proprium*) και σκοπό έχει την προστασία της χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος και γενικά της δημόσιας περιουσίας (έγκλημα κατά της υπηρεσιακής χρηστότητας). Η εγκληματική συμπεριφορά του άρθρου 256 Π.Κ. συνίσταται, ειδικότερα, στην ελάττωση της δημόσιας, δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας. Ελάττωση σημαίνει πρόκληση ζημίας που θα πρέπει να είναι βέβαιη και οριστική στο πλαίσιο της άσκησης μιας δραστηριότητας και λειτουργίας, χωρίς να έχει σημασία αν αυτή μπορεί να αποκατασταθεί με αγωγή αποζημίωσης ενώπιον των δικαστηρίων (Βλ. Σπινέλλη, Εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία, σ. 112 ΔιατΕισΕφ 15/1989, ΠοινΧρ 1989, 1008). Η ελάττωση της δημόσιας περιουσίας μπορεί να πραγματώνεται τόσο με θετικό τρόπο, όταν ο υπάλληλος ελαττώνει δια της ενέργειας ή παραλείψεώς του την υφιστάμενη περιουσία, είτε κατά τρόπο αποθετικό, όταν ο υπαίτιος διά της ενέργειας ή παραλείψεώς του απέτρεψε ή άλλως με οποιονδήποτε τρόπο παρακώλυσε την αύξηση της δημόσιας, δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας (ΟΛΑΠ 2/2009 ΠοινΧρ 2009, 504). Κατά την παραπάνω διάταξη, ως δημόσια περιουσία νοείται κάθε περιουσιακό στοιχείο του Δημοσίου, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα και τον σκοπό που επιτελεί, ενώ η ελάττωση της περιουσίας του λαμβάνει χώρα μόνο από υπάλληλο που είναι, είτε δυνάμει ρητής διατάξεως νόμου είτε στο πλαίσιο του νόμου αρμόδιος να διαχειρίζεται,

αναπτύσσοντας πρωτοβουλία και ενεργώντας κατά διάκριση, τη δημόσια περιουσία κατά τον προσδιορισμό ή την είσπραξη ή τη διαχείριση φόρων, τελών και γενικά κάθε περιουσιακού στοιχείου που εισάγεται στη δημόσια περιουσία (ΑΠ 1285/2011 Νόμος).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 1608/1950 (περί αυξήσεως των ποινών που προβλέπονται για τους καταχραστές του Δημοσίου) «Στον ένοχο των αδικημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 216, 218, 235, 236, 237, 242, (256), 258, 372, 375 και 386 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 263Α του Ποινικού Κώδικα και το όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή οπωσδήποτε απειλήθηκε στο Δημόσιο ή στα πιο πάνω νομικά πρόσωπα υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα (150.000) χιλιάδων ευρώ, επιβάλλεται η ποινή της κάθειρξης και, αν συντρέχουν ιδιαζόντως επιβαρυντικές περιστάσεις, ιδίως αν ο ένοχος εξακολούθησε επί μακρό χρόνο την εκτέλεση του εγκλήματος ή το αντικείμενό του είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, επιβάλλεται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης».

II. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Από τα προαναφερόμενα έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία προκύπτουν ειδικότερα τα εξής πραγματικά περιστατικά:

1) Οι παραπάνω υποθέσεις έχουν ως αντικείμενο τις προμήθειες εξοπλιστικών συστημάτων (αρμάτων μάχης, επιθετικών και μεταφορικών ελικοπτέρων, φρεγατών και συστημάτων ηλεκτρονικού πολέμου) για τις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις ή τον εκσυγχρονισμό υπαρχόντων τέτοιων, από διάφορες κατασκευάστριες εταιρίες του εξωτερικού και του εσωτερικού, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από τον Οκτώβριο 2001 έως το Μάρτιο 2004, κατά το χρονικό διάστημα δηλαδή που ΥΠΕΘΑ ήταν ο Ιωάννης Παπαντωνίου. Για τις παραπάνω δε προμήθειες και εκσυγχρονισμούς εξοπλιστικών συστημάτων συνάφθηκαν και εκτελέστηκαν ή τροποποιήθηκαν οι κύριες συμβάσεις και οι συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων (ΣΑΩ) που αναφέρονται αναλυτικά στις αποσταλείσες στη Βουλή έξι (6) ποινικές δικογραφίες. Συγκεκριμένα δε για την κάθε μία από τις παραπάνω υποθέσεις προκύπτουν συνοπτικά τα εξής:

α) Υπόθεση στην οποία αφορά η δικογραφία με στοιχεία [ABM ΕΔ 2015/158].

Στις **20 Μαρτίου 2003**, στο πλαίσιο του Προγράμματος Νέου Άρματος Σύγχρονης Τεχνολογίας (ΝΑΣΤ) του Ελληνικού Στρατού, υπογράφηκε, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τον Γενικό Γραμματέα της τότε Γενικής Γραμματείας Οικονομικού Σχεδιασμού και Αμυντικών Επενδύσεων (ΓΓΟΣΑΕ) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των νόμιμων εκπροσώπων της γερμανικής εταιρίας Krauss Maffei Wegmann (KMW), η υπ' αριθμ. 016Α/03 σύμβαση, με αντικείμενο, την προμήθεια 170 Κύριων Αρμάτων Μάχης (Main.Battle Tanks: MBT), Leopard 2HEL, 12 θωρακισμένων αρμάτων περισυλλογής (Armoured Recovery Vehicles: ARV) Leopard 2HEL Buffel, οκτώ θωρακισμένων γεφυροφόρων αρμάτων (Armoured Vehicles Launched Bridge: AVLB) Leopard 1 Leguan, εξομοιωτών και εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και ανταλλακτικών, εργαλείων, βιβλιογραφίας και εξοπλισμού υποστήριξης που τα συνοδεύουν, για τη λειτουργία και τη συντήρησή τους, με

δικαίωμα προαίρεσης (option) για την προμήθεια επιπρόσθετων υλικών και υπηρεσιών. Το κόστος της προμήθειας αυτής ανήλθε σε ένα δισεκατομμύριο εξακόσια πενήντα εννέα εκατομμύρια **(1.659.000.000)** ευρώ.

Παράλληλα, την ίδια ημέρα, υπογράφηκε μεταξύ του ΥΠΕΘΑ/ΓΓΟΣΑΕ και της εταιρίας KMW η υπ' αριθμ.:13/2003 Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΣΑΩ) που απορρέουν από την προμήθεια του άρματος μάχης Leopard 2HEL, σύμφωνα με τη Σύμβαση 016A/03, κατά το άρθρ. 3.1 της οποίας η εταιρία KMW ανέλαβε την ανέκκλητη υποχρέωση να υλοποιήσει, η ίδια ή να προσκαλέσει άλλα, αποδεκτά μέρη, να υλοποιήσουν, Αντισταθμιστικά Ωφελήματα (ΑΩ) συνολικής πιστωτικής αξίας ίσης με το 250% του συμβατικού τιμήματος της κύριας προμήθειας.

Σε απόλυτες τιμές η τιμή της Σύμβασης Κύριας Προμήθειας ήταν 1.659.000.000 ευρώ και η συνολική πιστωτική αξία της σύμβασης ΑΩ τη στιγμή της υπογραφής της, ήταν 4.147.500.000 ευρώ (ποσοστό 250%).

Από την επεξεργασία του συνόλου των αποδεικτικών στοιχείων της δικογραφίας, διαπιστώνεται ότι τα προγράμματα 2,3,5,8 και 18 των ΑΩ, δεν αποτελούν αποδεκτές συναλλαγές με βάση της Κατευθυντήριες Οδηγίες (ΚΟ) **με συνέπεια τη μείωση της πιστωτικής αξίας της ΣΑΩ κατά 1.110.171.052 ευρώ (και της ονομαστικής αξίας κατά 239.494.944 ευρώ).**

Συγκεκριμένα το πρόγραμμα (2) προέβλεπε Μεταφορά τεχνογνωσίας στην Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία για τη συμπαραγωγή του νέου άρματος μάχης Leopard 2HEL, ονομαστικής αξίας 212.170.000 ευρώ. Το πρόγραμμα (3) προέβλεπε έργο σε τεχνική βιβλιογραφία για το πρόγραμμα του νέου άρματος μάχης Leopard 2HEL. Το πρόγραμμα (8) προέβλεπε παράδοση στον Ελληνικό στρατό πακέτο τεχνικών δεδομένων για το νέο άρμα μάχης Leopard 2HEL. Το πρόγραμμα (5) αναφέρεται σε πλεονάζουσες πιστώσεις από την υπ' αριθ. 7/2001 σύμβαση ΑΩ. Αφορά την μεταφορά μέρους της εναπομείνουσας/πλεονάζουσας πιστωτικής αξίας από προγενέστερη (7/2001) ΣΑΩ, η οποία ανέρχεται σε 40.000.000. Το πρόγραμμα 18 προέβλεπε απευθείας επένδυση για την ίδρυση εταιρίας επιχειρηματικών συμμετοχών.

Η ζημία που προκλήθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο από τις παρατυπίες στην υπ' αριθμ.: 13/2003 Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΣΑΩ), αποτιμάται στη μείωση της ονομαστικής αξίας κατά 239.494.944 ευρώ.

β) Υπόθεση στην οποία αφορά η δικογραφία με στοιχεία [ΕΔ 2014/42].

Στις 28 Αυγούστου 2003 υπεγράφη η Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΣΑΩ) 22/2003 μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και της εταιρίας McDonnell Douglas Helicopter Company (θυγατρική της Boeing Company). Η σύμβαση αυτή αποτέλεσε προϋπόθεση της σύμβασης της κύριας σύμβασης 35A/03 η οποία υπεγράφη την ίδια ημέρα και με την οποία ανατέθηκε με απευθείας ανάθεση στην ως άνω εταιρία και προέβλεπε την προμήθεια δώδεκα (12) επιθετικών ελικοπτέρων τύπου AH-64 D APACHE έναντι συμβατικού τιμήματος πεντακοσίων ενενήντα τριών εκατομμυρίων πεντακοσίων σαράντα έξι χιλιάδων οκτακοσίων ογδόντα δύο δολαρίων ΗΠΑ (\$593.546.882) με ημερομηνία ενεργοποίησης της 1η Οκτωβρίου 2003).

Από την από 4-12-2015 έκθεση του Ειδικού Επιστήμονα Παύλου Καραστογιάννη, ο οποίος ορίστηκε από τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, προκύπτει **ότι έχουν προκύψει σοβαρές παραβάσεις των κανόνων επιμελούς διαχείρισης**

αναφορικά με τη διαδικασία σύναψης και εκτέλεσης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων που προβλέφθηκαν στην ΣΑΩ 22/2003.

Οι παραβάσεις των κανόνων επιμελούς διαχείρισης, είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της ονομαστικής αξίας των προγραμμάτων των ΑΩ της υπ' αριθμ. 22/2003 σύμβασης, **η οποία αντιστοιχεί σε ισόποση βλάβη του Ελληνικού Δημοσίου και σε περίπου 16.000.000 δολάρια ή 14.160.000 περίπου ευρώ.**

γ) Υπόθεση στην οποία αφορά η δικογραφία με τα στοιχεία [ΕΔ 2014/105].

Με την απόφαση Φ. 604.8/534980/Σ.956/17-2001/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΝΕ του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή της Γενικής διεύθυνσης εξοπλισμών Αντωνίου Κάντα, ανατέθηκε, με απευθείας ανάθεση, στην εταιρία «Ελληνικά Ναυπηγεία», το πρόγραμμα εκσυγχρονισμού μέσης ζωής έξι φρεγατών τύπου “s” του Πολεμικού Ναυτικού.

Στις 12-02-2003 υπεγράφη η 09/03 Σύμβαση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, ως υποχρέωση που απέρρευε από την παραπάνω κύρια Σύμβαση που αφορούσε στον τον εκσυγχρονισμό μέσης ζωής έξι φρεγατών τύπου “s” του Πολεμικού Ναυτικού.

Από την έκθεση του ειδικού επιστήμονα Φώτιου Σηφάκη, ο οποίος ορίστηκε από τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, προκύπτει ότι έχουν σημειωθεί σοβαρές παραβιάσεις των κανόνων επιμελούς διαχείρισης, αναφορικά με τη διαδικασία σύναψης και εκτέλεσης των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, που προβλέφθηκαν στην ΣΑΩ 09/03. Οι παραβάσεις των κανόνων επιμελούς διαχείρισης της ως άνω σύμβασης είχαν ως αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιάς στο Ελληνικό Δημόσιο, που **ανέρχεται σε 23.685.014 ευρώ.**

δ) Υπόθεση στην οποία αφορά η δικογραφία με τα στοιχεία [ΕΔ 2016/118].

Η κύρια σύμβαση μεταξύ ΥΕΘΑ και Ελληνικά Ναυπηγεία Α.Ε. (ΕΝΑΕ), ξεκίνησε με την **46/17-12-98** απόφαση της Ολομέλειας του Ανώτατου Ναυτικού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίθηκε η σκοπιμότητα εκτελέσεως **του προγράμματος Εκσυγχρονισμού Μέσης Ζωής των Φρεγατών τύπου “s” του Πολεμικού Ναυτικού.**

Με την απόφαση Φ. 604.8/534980/Σ.956/17-2001/ΥΠΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΠΕ/ΤΝΕ/ΓΣΘ του Υπουργού Εθνικής Άμυνας Αποστόλου-Αθανασίου Τσοχατζόπουλου, εγκρίθηκε η υλοποίηση του προγράμματος, με την διαδικασία απευθείας ανάθεσης στην εταιρία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ Α.Ε.».

Στις **19-04-2002** η παραπάνω εταιρία ως κύρια ανάδοχος υπέβαλε προσφορά, στην οποία περιέχονταν επί μέρους προσφορές των εταιριών RAYTHEON, THALES NAVAL NEDERLAND, (TNNL).

Με την υπ' αριθμό Φ. 604.3/220250/Σ.1201/20-9-02/ΓΔΑΕ/ΔΙΚΕ απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας Ιωάννη Παπαντωνίου, κατακυρώθηκε η επιλογή της εταιρίας TNNL, ως κύριου υποκατασκευαστή της ΕΝΑΕ.

Το πρόγραμμα εγκρίθηκε από το ΚΥΣΕΑ με την υπ' αρ. 1/Σ.13/2002 απόφαση.

Ακολούθως στις 12-02-2003 υπογράφηκε η Σύμβαση 010B/03, με ημερομηνία ενεργοποίησης την 21-3-2003 και συνολικό συμβατικό τίμημα 381.578.580.

Για τη σκοπιμότητα υλοποίησης και τη σύνθεση του κόστους του προγράμματος EMZ, εν όψει και άλλων διαθέσιμων εναλλακτικών επιλογών, διατυπώθηκαν ενδοιασμοί και εναντίωση υψηλόβαθμων αξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού και από τη Διεύθυνση Εξοπλισμών του ΓΕΝ. Ωστόσο, παρά το γεγονός, ότι οι αντιρρήσεις διατυπώθηκαν από τον Υπηρεσιακό Φορέα, τη Διεύθυνση Εξοπλισμών του ΓΕΝ, και τον ίδιο τον Αρχηγό του ΓΕΝ, δεν υιοθετήθηκαν από τα όργανα που θα ασκούσαν αποφασιστική αρμοδιότητα σχετικά με το πρόγραμμα.

Προς τον Ιωάννη Παπαντωνίου (ΥΕΘΑ) προτάθηκε και εκείνος ενέκρινε δια υπογραφής, την υιοθέτηση των αιτημάτων των εταιριών ENAE και TNNL ενώ αποσιωπήθηκε πλήρως η θέση του Επιχειρησιακού Φορέα (Διεύθυνση Εξοπλισμών ΓΕΝ).

Η ζημιά που επήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο από τη σύναψη της εν λόγω σύμβασης, από: **αα)** την αύξηση του ανώτατου ορίου αναπροσαρμογών (ceiling) από 22% και 17,5% σε 26,5% και 22,9% και **ββ)** από την παράλειψη εφαρμογής της ρήτρας ανώτατου ορίου σε ετήσια βάση, **ανέρχεται σε 31.084.600,26 ευρώ, ενώ με βάση τις γενόμενες πληρωμές σε 23.244.518,11 ευρώ.**

Παράλληλα δεν μπορεί να εκτιμηθεί η περαιτέρω ζημιά που επήλθε συνεπεία της παντελούς παράλειψης εφαρμογής της ρήτρας πληθωρισμού, στα ετήσια καταβαλλόμενα ποσά αναπροσαρμογών, η οποία εκτιμάται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ.

ε) Υπόθεση στην οποία αφορά η δικογραφία με στοιχεία [ΑΔ 2013/125].

Μεταξύ της εταιρίας **SONAK ΑΕ** και του **ΥΠΕΘΑ**, καταρτίστηκε η σύμβαση με αριθμό 027Α/2001, με την οποία προβλέπονταν η προμήθεια δεκαοκτώ (18) παρεμβολών και έντεκα (11) συστημάτων ακρόασης, συνολικής αξίας 71.979.490,90 ευρώ.

Η ως άνω σύμβαση δεν εκτελέστηκε και δεν παραδόθηκαν ποτέ τα ανωτέρω εξοπλιστικά συστήματα στο Δημόσιο (ΥΠΕΘΑ), εξαιτίας του ότι εκείνα τα συστήματα που η προμηθεύτρια εταιρία προσκόμισε για τις δοκιμές πεδίου, η διενέργεια των οποίων είχε κριθεί αναγκαία για τη σύναψη της σύμβασης και για την παράδοση και παραλαβή αυτών, αξιολογήθηκαν κατώτερα των προσφερόμενων και (συμφωνημένων) ως προς τα χαρακτηριστικά και ως προς τις δυνατότητες και επιπλέον παρουσίασαν και βλάβες.

Τα δεδομένα της αξιολόγησης από τις δοκιμές πεδίου και οι βλάβες που παρουσίαζαν τα συστήματα παρόλο που ήταν γνωστά και στα μέλη της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού και στα μέλη της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων εντούτοις αποφάνθηκαν θετικά υπέρ της κατάρτισης και υπογραφής της προαναφερόμενης σύμβασης.

Μετά από προσφυγή της ΣΟΝΑΚ ΑΕ στη δαιτησία, εκδόθηκε το 2012 η δαιτητική απόφαση, με την οποία κρίθηκε υπαίτιο το Ελληνικό Δημόσιο για τη μη εκτέλεση της σύμβασης και το Ελληνικό Δημόσιο **ζημιώθηκε κατά το ποσό των 48.407.996,09 συν τους νόμιμους τόκους.**

στ) Υπόθεση στην οποία αφορά η δικογραφία με στοιχεία [ΕΔ 2013/255].

Καταρτίστηκε μεταξύ του ΥΕΘΑ και της κοινοπραξίας ΝΗΙ, η σύμβαση με αρ. 21/2003 με αντικείμενο την υλοποίηση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, που

απορρέουν από την κύρια σύμβαση, μεταξύ των ως άνω συμβαλλομένων, για την προμήθεια είκοσι (20) μεταφορικών ελικοπτέρων NH 90.

Η τιμή της Σύμβασης Κύριας Προμήθειας τη στιγμή της υπογραφής, ήταν 657.523.069 € και η αξία των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, ανήλθε στο 131% της κύριας σύμβασης, δηλαδή 862.207.564.

Τα προγράμματα που δόθηκαν ως αντισταθμιστικά οφέλη δεν ήταν συμβατά με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη ζημία του Ελληνικού Δημοσίου, με μια πρώτη εκτίμηση κατά 23.450.691,70 ευρώ και κατά συνολική εκτίμηση 186.683.536 ευρώ, ποσό που υπολείπονταν της εφαρμογής των Κατευθυντήριων Οδηγιών (ΚΟ).

2) Σε όλες τις παραπάνω υποθέσεις, το αντικείμενο της κάθε μίας από τις οποίες ήταν μεγαλύτερο των 120.000 ευρώ, όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα υπήρχαν ζημιολόγοι και παράνομοι όροι (κατά παράβαση του Π.Δ. 284/1989, όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 189/1997 και των κανόνων της χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος) υπέρ των προμηθευτριών και κατασκευαστριών εταιριών και σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, με αποτέλεσμα από την κάθε μία από τις παραπάνω υποθέσεις να προκληθεί ή οπωσδήποτε να απειληθεί σε βάρος του τελευταίου (του Ελληνικού Δημοσίου) ζημία ιδιαίτερης μεγάλης αξίας που υπερβαίνει το ποσό των 150.000 ευρώ.

3) Σε όλες τις υποθέσεις αυτές είχε συμμετοχή ο Ιωάννης Παπαντωνίου δεδομένου ότι ήταν αυτός που είτε εισηγήθηκε στο ΚΥΣΕΑ την σύναψη και εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων και των τροποποιήσεων αυτών είτε ενέκρινε και υπέγραψε Φύλλα Ενημέρωσης Εισηγήσεων (ΦΕΕ), σχετικά με αυτές. Επιπρόσθετα δε υπάρχουν ενδείξεις ότι ο Ιωάννης Παπαντωνίου αφενός είχε τη θέληση να προξενήσει ζημία στο Ελληνικό Δημόσιο και αφετέρου γνώριζε ότι με τις παραπάνω πράξεις και παραλείψεις του θα προξενηθεί ζημία (ελάττωση περιουσίας) σε αυτό (το Ελληνικό Δημόσιο) με σκοπό να ωφεληθεί ο ίδιος. Να σημειωθεί δε ότι η συνολική ζημία που προξενήθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο συνεπεία της ενδεχόμενης τέλεσης από τον πρώην Υπουργό των παραπάνω εγκληματικών πράξεων και παραλείψεων υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων ευρώ.

Από τα προαναφερόμενα καθίσταται φανερό ότι προκύπτουν ενδείξεις ότι ο Ιωάννης Παπαντωνίου τέλεσε, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ως ΥΠΕΘΑ κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2014, το προβλεπόμενο και τιμωρούμενο από τα άρθρα 1, 2, 13 στοιχ. Α, 14, 26 παρ. 1, 27, 45, 46, 94, 96, 256 περ. γ' υποπερίπτωση ββ του Ποινικού Κώδικα σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παρ. 1 εδ. α' και β' του Ν. 1608/1950 (Περί αύξησης των ποινών για τους καταχραστές του Δημοσίου), αδίκημα της απιστίας σχετικής με την υπηρεσία κατά το Ελληνικό Δημόσιο κατ' εξακολούθηση και από κοινού με άλλους κρατικούς υπαλλήλους, που αναφέρονται στις παραπάνω δικογραφίες.

Το παραπάνω έγκλημα, για το οποίο υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε ο Ιωάννης Παπαντωνίου κατ' εξακολούθηση, αποτελεί, όπως έχει καταστεί φανερό από τα προαναφερόμενα, κακούργημα και τιμωρείται με ποινή ισόβιας κάθειρξης.

Παρά την τεράστια όμως δικαϊκή, κοινωνική και πολιτική απαξία των παραπάνω εγκληματικών πράξεων και παραλείψεων που φέρεται να τέλεσε ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου δεν είναι δυνατό να ασκηθεί ποινική

δίωξη εναντίον του γι' αυτές λόγω του ότι, όπως θα εκτεθεί αναλυτικά παρακάτω, έχει εξαλειφθεί το αξιόποινό τους και έτσι υφίσταται ανυπέρβλητο εμπόδιο προς τούτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη και αξιολογώντας τα προαναφερθέντα στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ αποδεικτικά στοιχεία και κρίσεις της ίδιας καθώς και τα έγγραφα που ζήτησε δια του Προέδρου της και έλαβε από Κρατικούς Λειτουργούς και Υπηρεσίες, ήτοι: **α)** τις υπ' αριθμ. 859/2016, 6187/2016 και 679/2017 Αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών και τα ταυτόριθμα πρακτικά, **β)** την από 29.10.2013 πληροφοριακή έκθεση ελέγχου εισοδήματος, η οποία διενεργήθηκε από τους υπαλλήλους του Σ.Δ.Ο.Ε. Στυλιανό Παπαδάκη και Ιωάννη Ιωαννίδη με ελεγχόμενους τους Ιωάννη Παπαντωνίου του Παναγιώτη και Σταυρούλα Κουράκου του Σωτηρίου, μετά του σχετικού με αριθμ. πρωτ. ΕΜΠ.5852/30.10.2013 διαβιβαστικού εγγράφου του Σ.Δ.Ο.Ε., **γ)** την από 23.1.2013 έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου των οικονομικών πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών (Ν.3023/2002), **δ)** τις από 27/4/2000, 18/5/2001, 31/5/2002, 2/7/2003, 17/4/2004, 27/6/2005, 28/6/2006, 29/6/2007 και 26/6/2008 δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης του Ιωάννη Παπαντωνίου και **ε)** το με αριθμ. πρωτ. 5481/11.2.2013 έγγραφο του αποθανόντος Αθανασίου Νάκου, διατελέσαντος Β΄ Αντιπροέδρου της Βουλής και Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου (Άρθρο 21 του Ν. 3023/2002), κρίνει ότι προέκυψαν από αυτά τα αναφερθησόμενα στην παράγραφο ΙΙ του παρόντος κεφαλαίου, σε σχέση με την ενδεχόμενη τέλεση από τον Ιωάννη Παπαντωνίου κατά την ίδια χρονική περίοδο (Οκτώβριος 2001 έως Μάρτιος 2004) που ήταν ΥΠΕΘΑ, του εγκλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Πριν από την έκθεση όμως των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του παραπάνω εγκλήματος είναι αναγκαίο να εκτεθεί το ισχύον νομικό πλαίσιο γι' αυτό (το έγκλημα).

I. ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κατά το άρθρο 2 παρ. 2 α', γ' και δ' του Ν. 3691/2008 (περί πρόληψης και καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας), «2. Νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) που προβλέπονται στο άρθρο 3, αποτελούν οι ακόλουθες πράξεις: α) Η μετατροπή ή μεταβίβαση περιουσίας εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσης της ή την παροχή. συνδρομής σε οποιονδήποτε εμπλέκεται στις δραστηριότητες αυτές, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεων του..., γ) Η απόκτηση και κατοχή ... περιουσίας, εν γνώσει κατά το χρόνο της κτήσης... του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες, δ) Η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω

έσοδα...», ενώ κατά το άρθρο 3 περ. κ' του ίδιου ως άνω Νόμου, ως «βασικό αδίκημα» νομιμοποίησης νοείται, μεταξύ άλλων, «...και κ) κάθε άλλο αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών και από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος». Αναφορικά δε με την υποκειμενική υπόσταση του αδικήματος αυτού, ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 2 του ίδιου ως άνω Νόμου ότι «η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία του πραγματικού των αδικημάτων των παραγράφων 2 και 3 μπορούν να συνάγονται και από τις συντρέχουσες πραγματικές περιστάσεις». Τέλος, κατά το άρθρο 45 παρ. 1.α.'και γ' του Ν. 3691/2008 «1. α. Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. ...γ. Ο υπαίτιος των πράξεων του στοιχείου α' τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και με χρηματική ποινή από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ, αν ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ' επάγγελμα...». Από τον συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων καθώς και των διατάξεων του Ν. 2331/1995 και του Ν. 3425/2005, προκύπτουν τα εξής:

1) ως νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες νοείται η διαδικασία μέσω της οποίας αποκρύπτεται η ύπαρξη, η παράνομη πηγή ή η παράνομη χρήση εσόδων, τα οποία στην συνέχεια μεταμφιέζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε η προέλευσή τους να εμφανίζεται ως νόμιμη [ΑΠ 1646/2008 ΠΛογ 2008/618]. Η διαδικασία της νομιμοποίησης εσόδων ακολουθεί τρεις βασικές φάσεις: **α)** την φάση της «τοποθέτησης» (placement), κατά την οποία ο δράστης τοποθετεί τα χρήματα που προέρχονται από παράνομη δραστηριότητα ως επένδυση στο γενικότερο οικονομικό σύστημα, (λ.χ. σε χρηματοοικονομικό οργανισμό ή σε υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα με τη χρησιμοποίηση συνήθως off-shore εταιριών), **β)** την φάση της «στρωματοποίησης» (layering), κατά την οποία ο δράστης επιχειρεί με σειρά, κινήσεων και συναλλαγών (λ.χ. σπάσιμο του αρχικού ποσού σε μικρότερα, παρεμβολή πολλών λογαριασμών και πολλών συναλλαγών κ.λπ.) να απομακρύνει τα ίχνη των κεφαλαίων από την αρχική τους προέλευση και, έτσι, να μεταμφιέσει τις αληθείς πηγές τους, εμποδίζοντας τον εντοπισμό τους από τα εκάστοτε ελεγκτικά όργανα και **γ)** την φάση της «ενσωμάτωσης ή ολοκλήρωσης» (integration), κατά την οποία ο δράστης επανατοποθετεί τα κεφάλαια σε κλάδους νόμιμης οικονομικής δραστηριότητας, όπως λ.χ. σε επιχειρηματικές / εμπορικές δραστηριότητες, σε αγορά ακινήτων ή πολυτελών αγαθών κ.λπ., έτσι ώστε τα εν λόγω κεφάλαια να επιστρέφουν στο χρηματοοικονομικό σύστημα ως καθ' όλα νόμιμα κεφάλαια [βλ. Π. Τσιρίδη, Ο νέος Νόμος για το ξέπλυμα χρήματος (Ν 3691/2008), 2009, σελ. 55-56].

Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες συνιστά έγκλημα υπαλλακτικώς μικτό και σκοπού (έγκλημα με υπερχειλή υποκειμενική υπόσταση), ο οποίος συνίσταται στην επιδίωξη της απόκρυψης ή της συγκάλυψης, της προέλευσης της περιουσίας ή της παροχής συνδρομής σε οποιονδήποτε. εμπλέκεται σε εγκληματικές δραστηριότητες προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του [ΑΠ 1611/2007 ΠοινΧρ ΝΗ/527], η δε τέλεση του βασικού εγκλήματος αποτελεί στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της νομιμοποίησης [ΑΠ 1433/2008 Πραξ/ΛογΠΔ 2008/620, ΑΠ 1432/2008 ΠοινΔικ 2009/367, ΣυμβΕφΘεσ 375/2006 Πραξ/ΛογΠΔ

2006/350].

2) Ως βασικό αδίκημα νομιμοποίησης, περαιτέρω, τυποποιείται, πέραν των 17 ειδικά στο νόμο μνημονευόμενων εγκληματικών υποστάσεων, και μια 18^η γενική κατηγορία, η οποία δεν προσδιορίζεται ειδικά και συγκεκριμένα, αλλά περιλαμβάνει «και κάθε άλλο αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών και από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος».

Κατά μία συσταλτική θεώρηση της παραπάνω ρύθμισης, βασικό έγκλημα, μπορεί να είναι αποκλειστικά και μόνον αυτό, που περιλαμβάνει το στοιχείο του περιουσιακού οφέλους είτε ως στοιχείο της αντικειμενικής του υπόστασης είτε ως περιεχόμενο ενός υπερχειλούς δόλου, οπότε και η μεταγενέστερη απόκτηση του «οφέλους» θα συνιστά την ουσιαστική του αποπεράτωση. Εδώ υπάγονται δηλαδή, κατά την άποψη αυτή, κατεξοχήν τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας [Σ. Παύλου/Γ. Δημήτρηνας, Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στη διαχρονική της διάσταση, 2009, σελ. 12].

Υπό το πρίσμα της θεώρησης αυτής, είναι ερευνητέο αν ως βασικό αδίκημα νομιμοποίησης εσόδων μπορεί ν' αποτελέσει, κατ' άρθρο 3 περ. κ' του Ν. 3691/2008, η απιστία περί την υπηρεσία κατ' άρθρο 256 ΠΚ, ενόψει του ότι -εν πρώτοις- το έγκλημα αυτό δεν περιλαμβάνει το στοιχείο του περιουσιακού οφέλους είτε ως στοιχείο της αντικειμενικής του υπόστασης είτε ως περιεχόμενο ενός υπερχειλούς δόλου.

Για το ζήτημα αυτό πρέπει να επισημανθούν τα εξής: Το «υλικό αντικείμενο» για την εξ αντικειμένου συγκρότηση οποιασδήποτε μορφής αξιόποινης πράξεως νομιμοποίησης εσόδων που περιγράφεται στο άρθρο 2 του Ν. 3691/2008, είναι η νομιμοποίηση (ξέπλυμα) κάθε «περιουσίας» που προέκυψε από την τέλεση ενός βασικού αδικήματος. Η περιγραφή δε των βασικών αδικημάτων που συνιστούν «εγκληματικές δραστηριότητες», γίνεται προκειμένου να προσδιοριστεί ότι οι πράξεις νομιμοποίησης εσόδων (ξέπλυματος) αφορούν τη νομιμοποίηση περιουσίας που **άμεσα και αιτιακά** προέκυψε από, την προηγηθείσα πράξη τέλεσης ενός βασικού αδικήματος. **Προϋπόθεση, λοιπόν, και κρίσιμο στοιχείο αξιολόγησης ενός αδικήματος ως βασικού, είναι το γεγονός ότι από την τέλεσή του προέκυψε περιουσία, η οποία, περαιτέρω, νομιμοποιείται από τον δράστη ή τρίτο** [βλ. Π. Τσιρίδη, όπ.παρ., σελ. 48].

Ενόψει της παραπάνω διαπίστωσης, αλλά και της διατύπωσης της περ. κ' του άρθρου 3 του Ν. 3691/2008, δεν είναι ορθός ο εξαρχής αποκλεισμός μιας εγκληματικής συμπεριφοράς από την υπαγωγή στο ρυθμιστικό πλαίσιο του Νόμου και η διατύπωση ενός γενικού ερμηνευτικού κανόνα κατά τον οποίο, όσον αφορά στην απιστία του άρθρου 256 Π.Κ. δεν μπορεί να αποτελέσει βασικό αδίκημα νομιμοποίησης εσόδων, διότι από αυτήν δεν προκύπτει περιουσιακό όφελος, αλλά, αντίθετα, το ζήτημα αυτό θα πρέπει να κρίνεται κάθε φορά κατά περίπτωση. Προς τούτο συνηγορούν και οι ακόλουθες σκέψεις: Ο ίδιος ο νομοθέτης του Ν. 3691/2008, συμπεριέλαβε στον κατάλογο των ρητά αναφερόμενων αδικημάτων που συνιστούν «βασικό αδίκημα» που παράγει την προς νομιμοποίηση περιουσία και εκείνο της εγκληματικής οργάνωσης (άρθρο 187 Π.Κ. σε συνδ. με άρθρο 3 περ. α' Ν. 3691/2008). Ως γνωστόν, διά του άρθρου 187 Π.Κ. τιμωρείται, μεταξύ άλλων, ως κακούργημα η συγκρότηση κ.λπ. ομάδας με διαρκή δράση που σκοπεύει στην διάπραξη ορισμένων κακούργημάτων περιοριστικά αναφερόμενων στον νόμο, που στρέφονται κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της

προσωπικής ελευθερίας ή έχουν ως αντικείμενο την εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής ή είναι κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα που στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας, της περιουσίας, του νομίματος και των υπομνημάτων ή αναφέρονται σε κακουργήματα ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών και υλικών με επιβλαβής για τον άνθρωπο ακτινοβολίες, μεταξύ των οποίων εντάσσονται λ.χ. η παραχάραξη (άρθρο 207 Π.Κ.), ο εμπρησμός (άρθρο 264 Π.Κ.), η πλημμύρα (άρθρο 268 Π.Κ.), η πρόκληση ναυαγίου (άρθρο 277 Π.Κ.), ο βιασμός (άρθρο 336 Π.Κ.) κ.α.. Στις περιπτώσεις αυτές της εγκληματικής οργάνωσης, παρότι το στοιχείο του περιουσιακού οφέλους δεν συνιστά ούτε στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης των επί παραδείγματι αναφερόμενων εγκλημάτων ούτε περιεχόμενο ενός υπερχειλούς δόλου αυτών, κάθε περιουσία, έσοδα και εν γένει πρόσοδοι που προέκυψαν άμεσα και αιτιακά από την τέλεση του εγκλήματος αυτού (λ.χ. από την σύσταση, εγκληματικής οργάνωσης για την διάπραξη εμπρησμών) και «νομιμοποιήθηκαν» (ξεπλύθηκαν) με τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 2 του Ν 3691/2008, εντάσσονται στην έννοια της νομιμοποίησης εσόδων που προέρχονται από το εν λόγω έγκλημα που συνιστά «βασικό αδίκημα» αυτής. **Έτσι λοιπόν, εάν από την τέλεση του εγκλήματος της απιστίας περί την υπηρεσία κατ' άρθρο 256 ΠΚ, προέκυψε άμεσα και αιτιακά «περιουσία», η οποία, περαιτέρω, νομιμοποιείται από τον δράστη ή τρίτο, το αδίκημα αυτό συνιστά αναμφίβολα «βασικό αδίκημα» νομιμοποίησης εσόδων κατ' άρθρο 3 περ. κ' του Ν. 3691/2008.**

3) Με τον Ν. 3691/2008, τυποποιήθηκε αυτοτελώς στην περ. δ' του άρθρου 2 παρ. 2, ως τρόπος τέλεσης του εγκλήματος της νομιμοποίησης, η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή την διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια σε αυτά. Κατά την αιτιολογική έκθεση, θεωρείται ως πράξη νομιμοποίησης εσόδων αφενός μεν η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν των εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω έσοδα, αφετέρου δε η διακίνηση παράνομων εσόδων μέσω ή εντός του τομέα αυτού. Τα έσοδα αυτά, είτε παραμένουν εντός του χρηματοπιστωτικού τομέα, όπου η διακίνησή τους είναι εύκολη και έχουν την μορφή τραπεζικού χρήματος ή χρηματοπιστωτικών τίτλων, είτε εξέρχονται αυτού (λ.χ. για αγορά ακινήτων), με ισχυρό τεκμήριο νομιμοφάνειας, λόγω του ελέγχου που ασκούν οι εταιρίες του χρηματοπιστωτικού τομέα για εντοπισμό και αναφορά ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών. Η τοποθέτηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, ανήκει στην πρώτη φάση της νομιμοποίησης (placement) από πλευράς δε ειδικής υπόστασης του εγκλήματος αυτού υπάγεται στην έννοια της **κατοχής περιουσίας** (διαρκές έγκλημα), ενώ η διακίνηση εσόδων μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος υπάγεται στην έννοια της **μετατροπής ή μεταβίβασης περιουσίας** [βλ. Π. Τσιρίδη, όπ. παρ., σελ. 62]. Σύμφωνα δε με πάγια θέση της νομολογίας, η τοποθέτηση εσόδων στον χρηματοπιστωτικό τομέα αποτελεί πράξη νομιμοποίησης και υπό το καθεστώς του Ν. 2331/1995 αλλά και του Ν. 3424/2005, ως πράξη συγκαλυπτική της προηγηθείσας εγκληματικής δραστηριότητας [βλ. χαρακτηριστικά ΑΠ 570/2006 ΠοινΧρ 2007/317 επ., ΣυμβΠλημΑθ 2912/2004 ΠοινΧρ ΝΕ/167 επ.].

4) Το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αποτελεί κακούργημα και κατά το πλείστον είναι διαρκές. Κατά συνέπεια χρόνος τέλεσης αυτού, όταν είναι διαρκές τέτοιο, είναι το χρονικό διάστημα που αρχίζει από το χρονικό σημείο, κατά το οποίο δημιουργήθηκε η κατάσταση της προσβολής του εννόμου αγαθού και τελειώνει τη χρονική στιγμή, κατά την οποία έπαψε πια να υφίσταται η προσβλητική, για το έννομο αγαθό κατάσταση. **Αυτή η τελευταία χρονική στιγμή αποτελεί στα εγκλήματα αυτής της κατηγορίας την αφετηρία της παραγραφής.**

5) Σύμφωνα με τον Ν. 2331/1995 όταν το αξιόποιο του βασικού εγκλήματος έχει εξαλειφθεί δια παραγραφής (111Π.Κ.), στον ίδιο υπαίτιο της νομιμοποίησης εσόδων, που μπορεί να είναι το ίδιο πρόσωπο που διέπραξε το βασικό έγκλημα, δεν επέρχονται οι αντίστοιχες έννομες συνέπειες, με άλλα λόγια δεν συμπαραγράφεται και η νομιμοποίηση εσόδων, αφού, αφενός μεν το βασικό έγκλημα και αν δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη ούτε απαγγέλθηκε κατηγορία (ενδεχομένως συνεπεία και παραγραφής) ερευνάται αναγκαίως και παρεμπιπτόντως, ώστε να προσδιορισθεί επαρκώς και να εξατομικευτεί ως προς το χρόνο και τους δράστες, μη αρκούσης εικασίας ή πιθανολόγησης αυτού, αφετέρου δε, κυρωτικός κανόνας, εν προκειμένω, είναι το άρθρο 2 του Ν. 2331/95 και όχι τα βασικά εγκλήματα, τα οποία δεν τυποποιούνται με το άρθρο 1 του ν. 2331/1995, αφού αυτά αποτελούσαν ήδη αξιόποινες πράξεις προ της ισχύος του νόμου αυτού, υπαρχούσης μετά ταύτα αληθούς πραγματικής συρροής μεταξύ των δύο αυτών εγκλημάτων (βασικό έγκλημα-νομιμοποίηση), όταν τελούνται από το ίδιο πρόσωπο **και υφισταμένης για το καθένα εξ αυτών, της από το κοινό ποινικό δίκαιο παραγραφής.** Κατά την αιτιολογική έκθεση του ν. 3691/08, η ποινική δίωξη για το «ξέπλυμα χρήματος» είναι ανεξάρτητη από την ποινική δίωξη για το βασικό έγκλημα. Ως προς αυτό υπάρχουν πολλοί τυπικοί και ουσιαστικοί λόγοι, που εμποδίζουν την άσκηση ποινικής δίωξης, μεταξύ των οποίων και η παραγραφή. Αυτό όμως δεν εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης για το ξέπλυμα χρήματος, αν σχηματισθεί δικανική πεποίθηση ότι τα περιουσιακά στοιχεία που νομιμοποιήθηκαν, προέρχονται από παραγραφέν βασικό έγκλημα. Και τούτο λόγω της ανωτέρω ανεξαρτησίας των δύο παραπάνω ποινικών διώξεων. Τα ίδια ακριβώς ισχύουν και ως προς την εφαρμογή του ν. 2331/95, για το μέχρι πριν την ισχύ του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3424/05 χρονικό διάστημα, όπου ο ν. 2331/95 ουδέν όριζε περί σχέσεως παραγραφής μεταξύ βασικού εγκλήματος και νομιμοποίησης εσόδων. Ήδη το άρθρο 45 παρ. 3 του Ν. 3691/08, ορίζει τούτο ρητά.

6) Τέλος, στην έννοια της κατ' επάγγελμα τέλεσης του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, εντάσσονται ενέργειες κατά τις οποίες ο υπαίτιος ασχολείται κατ' επάγγελμα με το ξέπλυμα, χρήματος, πορίζεται εισόδημα ξεπλένοντας χρήματα που του δόθηκαν προς τούτο από δράστες βασικών αδικημάτων, ενώ είναι νοητή και η περίπτωση τέλεσης μορφών «αυτοξεπλύματος», με σκοπό τον πορισμό εισοδήματος μέσω αυτών [βλ. Π. Τσιρίδη, όπ.παρ., σελ. 256]. Όπως δε γίνεται παγίως δεκτό από τη νομολογία, κατ' επάγγελμα τέλεση ενός εγκλήματος κατ' άρθρο 13 περ, στ' ΠΚ συντρέχει όταν από την επανειλημμένη τέλεση της πράξης ή από την υποδομή που έχει διαμορφώσει ο δράστης με πρόθεση επανειλημμένης τέλεσης της πράξης, προκύπτει σκοπός του για πορισμό εισοδήματος. Συντρέχει κατ' επάγγελμα τέλεση και όταν μία φορά τελέσθηκε η πράξη, όχι όμως ευκαιριακά, αλλά βάσει

οργανωμένου σχεδίου, που δείχνει ότι ο δράστης έχει διαμορφώσει υποδομή και οργανωμένη ετοιμότητα με πρόθεση επανειλημμένης τέλεσης, από την οποία προκύπτει σκοπός του για πορισμό εισοδήματος.

II. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Από τα προαναφερθέντα έγγραφα και λοιπά αποδεικτικά στοιχεία προκύπτουν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

1. Ο Ιωάννης Παπαντωνίου και η σύζυγός του Σταυρούλα Κουράκου απέκρυψαν κατά τα έτη που ο πρώτος ήταν ΥΠΕΘΑ, δηλαδή κατά τα 2001, 2002, 2003 και 2004, φορολογητέα ύλη συνολικού ύψους 771.010 ευρώ.

Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να επισημανθούν τα εξής: **α)** Αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη αποτελούν τραπεζικές καταθέσεις που δεν μπορούν να δικαιολογηθούν και είναι πρωτογενείς τέτοιες και **β)** κατά τα προαναφερθέντα έτη, σταθερή πηγή εισοδημάτων του Ιωάννη Παπαντωνίου και της Σταυρούλας Κουράκου ήταν η μισθοδοσία τους.

2. Ο Ιωάννης Παπαντωνίου και η Σταυρούλα Κουράκου είχαν μια μεγάλη διασπορά καταθέσεων σε τράπεζες της Ελλάδας.

Συγκεκριμένα, ο Ιωάννης Παπαντωνίου διατηρούσε 28 λογαριασμούς σε 4 διαφορετικές τράπεζες, Εθνική Τράπεζα, ALPHA BANK, EUROBANK και Γενική Τράπεζα και ήταν δεύτερος δικαιούχος σε 3 τέτοιους και η Σταυρούλα Κουράκου διατηρούσε 18 λογαριασμούς σε 5 τραπεζικά ιδρύματα, ήτοι στα προαναφερόμενα τέτοια καθώς και στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Να σημειωθεί δε ότι οι λογαριασμοί αυτοί ήταν διασπαρμένοι σε συνολικά 48 υποκαταστήματα των τραπεζών αυτών, σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

3. Διαπιστώνεται συνεχής λήψη δανείων, αρκετά από τα οποία είτε εξοφλούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα, είτε για κάποιο από αυτά δεν προκύπτει εξόφλησή τους. Ενδεικτικά, τα ληφθέντα δάνεια από τους παραπάνω κατά την προαναφερόμενη χρονική περίοδο είναι τα εξής: Το έτος 2001 37.126 ευρώ, το έτος 2002 15.210 ευρώ, το έτος 2003 185.000 ευρώ και το 2004 13.872 ευρώ.

4. Κατά την ίδια χρονική περίοδο οι Ιωάννης Παπαντωνίου και Σταυρούλα Κουράκου προβήκανε σε αγοραπωλησίες και διακίνηση χρηματοοικονομικών προϊόντων με σχηματισμό χαρτοφυλακίου.

5. Ο Ιωάννης Παπαντωνίου στις δηλώσεις της περιουσιακής κατάστασής του κατά τα παραπάνω έτη αποκρύπτει συστηματικά καταθέσεις και άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα, αμοιβαία κεφάλαια και, επιπρόσθετα, σε καμία δήλωση δεν περιλάμβανε τα εισοδήματα της συζύγου του Σταυρούλας Κουράκου και τους επενδυτικούς λογαριασμούς της ίδιας στην ελβετική τράπεζα HSBC, για τους οποίους θα γίνει εκτενέστερη αναφορά παρακάτω.

6. Κατά τα παραπάνω έτη έχουν λάβει χώρα οι εξής μεταβιβάσεις ακινήτων, είτε από επαχθή είτε από χαριστική αιτία.

α) Στις 11.11.2001 η Σταυρούλα Κουράκου πώλησε ακίνητό της στην τοποθεσία «Μαύρο Λιθάρι» Αττικής αντί του τιμήματος των 24.000.000 δραχμών (70.432,868 ευρώ).

β) Το 2002 πάλι η Σταυρούλα Κουράκου αγόρασε αγροτεμάχιο μαζί με ημιτελή οικοδομή, έκτασης 5.362 τμ, η οικοδομή έχει επιφάνεια 224 τμ, στο Δήμο Ποσειδωνίας της Σύρου αντί του συνολικού τιμήματος 112.168 ευρώ, που

αποτελούσε την αντικειμενική του αξία. Είναι όμως πασιφανές ότι η εμπορική αξία του εν λόγω ακινήτου ήταν τουλάχιστον 20πλάσια από το τίμημα πώλησης που αναγράφηκε στο σχετικό συμβόλαιο. Θα πρέπει να επισημανθεί επίσης ότι τα εισοδήματα της Σταυρούλας Κουράκου δεν δικαιολογούν την αγορά του παραπάνω ακινήτου και είναι προφανές ότι αυτά διατέθηκαν από τον Ιωάννη Παπαντωνίου.

γ) Το **2002** μεταβιβάζεται από τον Ιωάννη Παπαντωνίου η ψιλή κυριότητα του ακινήτου του επί της οδού Ολυμπίας 5-7 στο γιό του, Ιάσωνα Παπαντωνίου.

δ) Το **2003** ο Ιωάννης Παπαντωνίου αγόρασε στην οδό Αμερικής 19 (Κολωνάκι) δύο οριζόντιες ιδιοκτησίες (διαμερίσματα) συνολικού εμβαδού 140 τμ έναντι τιμήματος 200.339,57 ευρώ, που αποτελεί την αντικειμενική αξία των διαμερισμάτων αυτών. Είναι δε και εδώ ολοφάνερο ότι η εμπορική αξία των παραπάνω διαμερισμάτων ήταν τουλάχιστον 10πλάσια κατά την εποχή της αγοράς τους.

ε) Επισημαίνεται επίσης ότι σε μεταγενέστερο της ερευνώμενης χρονικής περιόδου χρόνο και συγκεκριμένα το έτος 2008, ο Ιωάννης Παπαντωνίου αγόρασε και άλλη οριζόντια ιδιοκτησία (διαμέρισμα) στην οδό Αμερικής 19 με αναγραφόμενο τίμημα στο σχετικό συμβόλαιο 69.809 ευρώ, που αποτελούσε την αντικειμενική του αξία. Είναι όμως ολοφάνερο και πάλι ότι η εμπορική του αξία ήταν πολλαπλάσια της αντικειμενικής τέτοιας.

7. Με τις προαναφερόμενες αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών ο Ιωάννης Παπαντωνίου και η Σταυρούλα Κουράκου, κρίθηκαν ένοχοι του ότι «ο μεν πρώτος από αυτούς υπέβαλε με πρόθεση και εν γνώσει του ανακριβείς δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) για τα οικονομικά έτη 2008, 2009 και 2010», «η δε δεύτερη από αυτούς παρέσχε από πρόθεση άμεση συνδρομή στον πρώτο κατά τη διάρκεια και στην εκτέλεση της παραπάνω κύριας πράξης του τελευταίου». Καταδικάστηκαν δε σε πολυετείς ποινές φυλάκισης και σε χρηματικές ποινές.

Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να επισημανθούν τα εξής:

α. Η ανακρίβεια των παραπάνω δηλώσεων συνίσταται στο ότι ο Ιωάννης Παπαντωνίου παρέλειψε να δηλώσει σ' αυτές τους επενδυτικούς λογαριασμούς της συζύγου του Σταυρούλας Κουράκου στην τράπεζα HSBC της Γενεύης της Ελβετίας, που περιελάμβαναν τα κεφάλαια ομολόγων, κεφάλαια μετοχών και ρευστοποιήσιμο ενεργητικό, συνολικών ποσών: 1.348.555,082 ευρώ για το οικονομικό έτος 2008 και 1.473.867,082 ευρώ για τα οικονομικά έτη 2009 και 2010. Οι παραπάνω επενδυτικοί λογαριασμοί προέκυψαν από έναν αρχικό τραπεζικό λογαριασμό που άνοιξε η Σταυρούλα Κουράκου τον Απρίλιο του έτους 2000 στην παραπάνω τράπεζα, με τη συνδρομή του Γεωργίου Κανδαλέπα, που ήταν κουμπάρος και στενός συνεργάτης του Ιωάννη Παπαντωνίου και στον οποίο κατέθεσε, μέσω εμβασμάτων, τα παρακάτω ποσά: 585.000,00 ευρώ στις 2/5/2000, 226.000,00 ευρώ στις 4/8/2000 και 500.000,00 ευρώ στις 11/8/2000. Η Σταυρούλα Κουράκου δηλαδή μέσω εμβασμάτων κατέθεσε στον παραπάνω λογαριασμό το συνολικό ποσό του 1.311.000,00 ευρώ. Δεδομένου όμως ότι η τελευταία δεν είχε τη δυνατότητα για τη συγκέντρωση αυτού του ποσού (1.311.000 ευρώ) είναι βέβαιο ότι προέρχεται από την περιουσία του συζύγου της Ιωάννη Παπαντωνίου.

Έκτοτε το ζεύγος Παπαντωνίου προέβη σε μία μακρά, συντονισμένη και μεθοδική προσπάθεια απόκρυψης του αρχικού ποσού της κατάθεσης (άνοιγμα περισσότερων τραπεζικών λογαριασμών, δημιουργία ανακλητού εμπιστεύματος κατά το έτος 2008 με φερόμενους ως συνδικαιούχους τα δύο παιδιά της Κουράκου Σταυρούλας από τον προηγούμενο γάμο της Αλέξανδρο και Στέφανο-Σωτήριο Ουσταμπασιδή κλπ). Να σημειωθεί ότι οι παραπάνω λογαριασμοί αποκαλύφθηκαν για πρώτη φορά μετά την αναγραφή αυτών και της κατόχου τους Σταυρούλας Κουράκου στη λίστα Λαγκάρντ.

β. Εν πρώτοις προκύπτει ότι η κατάθεση του παραπάνω αρχικού ποσού έλαβε χώρα πριν από την επίδικη περίοδο. Από την περιεχόμενη όμως στα υπ' αριθμ. 6187/2015 πρακτικά του Εφετείου Αθηνών κατάθεση όμως του μάρτυρα Στυλιανού Παπαδάκη, υπαλλήλου του ΣΔΟΕ, που διενήργησε έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης του ζεύγους Παπαντωνίου κατά τα έτη 2012-2013 και την από 29/10/13 πληροφοριακή Έκθεση αυτού προκύπτουν σοβαρότατες ενδείξεις ότι η κατάθεση του παραπάνω ποσού είναι ενδεχόμενο να έλαβε χώρα κατά τη χρονική περίοδο που ήταν ΥΠΕΘΑ ο Ιωάννης Παπαντωνίου. Οι ενδείξεις αυτές είναι συγκεκριμένα οι εξής: **β1)** το έμβασμα των 585.000 ευρώ δεν φέρει υπογραφή, δεν αναφέρει πότε δημιουργήθηκε και από ποιο φυσικό πρόσωπο, ο κωδικός μοιάζει αλλά δεν είναι ο ίδιος και ο λογαριασμός εμφανίζει μηδενικό υπόλοιπο. Τα έγγραφα αφορούν αναγγελία πίστωσης και όχι πραγματοποίηση κατάθεσης. Επιπλέον, στο ποσό του εμβάσματος εμφανίζονται ευρώ, όταν αυτό δεν έχει τεθεί ακόμη σε κυκλοφορία, **β2)** στην αναγγελία πίστωσης δεν διευκρινίζεται αν η κατάθεση έγινε με έμβασμα από άλλο τραπεζικό λογαριασμό (η Σταυρούλα Κουράκου κάνει λόγο στην κατάθεσή της για εμβάσματα). Επιπλέον, από τα έγγραφα δεν προκύπτει ο τρόπος κατάθεσης και ο αρχικός καταθέτης – κάτοχος.

Τέλος πρέπει να επισημανθεί με επίταση ότι αφενός το 2008 δεν υπάρχει συμφωνητικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο από το οποίο να προκύπτει το προαναφερόμενο ανακλητό εμπίστευμα και αφετέρου το ποσό 1.437.836,5 ευρώ από τους παραπάνω επενδυτικούς λογαριασμούς επαναπατρίζεται το 2010 από τα δύο προαναφερόμενα παιδιά της Σταυρούλας Κουράκου και φερόμενους ως συνδικαιούχους.

Από τα προαναφερόμενα καθίσταται φανερό ότι είναι πιθανό ο Ιωάννης Παπαντωνίου, κατά την περίοδο που ήταν ΥΠΕΘΑ (Οκτώβριος 2001 έως Μάρτιος 2004), να απέκτησε και να κατείχε σημαντική περιουσία και σημαντικά περιουσιακά οφέλη. Δεδομένου δε ότι η παραπάνω περιουσία και τα περιουσιακά οφέλη δεν δικαιολογούνται από τα εισοδήματα αυτού και της συζύγου του κατά την ίδια χρονική περίοδο, συνάγεται το συμπέρασμα ότι προέκυψαν άμεσα και αιτιακά από το αδίκημα της απιστίας περί την υπηρεσία κατά του Ελληνικού Δημοσίου που φέρεται να τέλεσε ο πρώην Υπουργός κατά τα προαναφερόμενα και υπάρχουν ενδείξεις για την τέλεσή του. Συνεπώς υφίσταται ενδείξεις ότι ο πρώην Υπουργός γνώριζε ότι η περιουσία και τα περιουσιακά οφέλη που απέκτησε και κατείχε, κατά το χρόνο της κτήσης τους προέρχονταν από την παραπάνω εγκληματική του δραστηριότητα.

Στη συνέχεια δε χρησιμοποίησε πολλούς τρόπους και μέσα, από αυτά που περιγράφονται στο άρθρο 2 του Ν. 3691/2008, με σκοπό τη νομιμοποίηση της παράνομης περιουσίας και των παράνομων περιουσιακών οφελών. Συνοπτικά οι τρόποι και τα μέσα αυτά ήταν η μετατροπή και η μεταβίβαση της περιουσίας με

σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της, η απόκρυψη και η συγκάλυψη της αλήθειας ως προς τη φύση, προέλευση, διάθεση, διακίνηση και χρήση αυτής (της περιουσίας) και η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σ' αυτόν και τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονταν από την παραπάνω εγκληματική του δραστηριότητα με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια τα έσοδα αυτά.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτουν ενδείξεις ότι ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου, κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2004 τέλεσε κατ' εξακολούθηση και κατ' επάγγελμα, με τη συμμετοχή και της συζύγου του Σταυρούλας Κουράκου, το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, που εν προκειμένω ήταν η τέλεση από μέρους του της προαναφερόμενης απιστίας περί την υπηρεσία σε βάρος του Δημοσίου. Το αδίκημα δε αυτό, που αποτελεί κακούργημα, προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 13 στοιχ. στ', 26 παρ. 1, 27, 45, 46, 94, 96 ΠΚ και 1, 2 του Ν. 2331/1995 σε συνδυασμό με τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 45 του Ν. 3691/2008.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Αρμοδιότητα της Βουλής να ασκήσει ποινική δίωξη σε βάρος του πρώην Υπουργού για τα δύο παραπάνω αδικήματα (απιστία περί την υπηρεσία με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του Ν. 1608/1950 και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες).

Ι. Κατά τις διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 1-4 του ισχύοντος Συντάγματος του 1975, όπως αναθεωρήθηκε από την Ζ' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων με το από 6.4.2001 Ψήφισμα (ΦΕΚ Α1 84/17.4.2001) και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α1 85/18.4.2001):

«**1.** Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει. Απαγορεύεται η θέσπιση ιδιώνυμων υπουργικών αδικημάτων. **2.** Δίωξη, ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση κατά των προσώπων και για τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη απόφαση της Βουλής κατά την παράγραφο 3. Αν στο πλαίσιο άλλης ανάκρισης, προανάκρισης, προκαταρκτικής εξέτασης ή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τα πρόσωπα και τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την ανάκριση, προανάκριση ή εξέταση. **3.** Πρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές. Η Βουλή, με απόφασή της που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, διαφορετικά, η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Το πόρισμα της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη δίωξης. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Η Βουλή μπορεί να ασκήσει την κατά την παράγραφο 1 αρμοδιότητά της μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος. Με τη διαδικασία και την πλειοψηφία του πρώτου

εδαφίου της παραγράφου αυτής η Βουλή μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφασή της ή να αναστέλλει τη δίωξη, την προδικασία ή την κύρια διαδικασία. **4.** Αρμόδιο για την εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων σε πρώτο και τελευταίο βαθμό είναι, ως ανώτατο δικαστήριο, Ειδικό Δικαστήριο που συγκροτείται για κάθε υπόθεση από έξι μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας και επτά μέλη του Αρείου Πάγου.

Σε εκτέλεση της διατάξεως αυτής του Συντάγματος, εκδόθηκε ο **N. 3126/2003** με τίτλο «**Ποινική Ευθύνη των Υπουργών**». Ο νόμος αυτός ορίζει: **Στο άρθρο 1:** «**1.** Πλημμελήματα ή κακουργήματα, που τελούνται από Υπουργό, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού από το κατ' άρθρο 86 του Συντάγματος Ειδικό Δικαστήριο, ακόμη και αν ο Υπουργός έχει παύσει να έχει την ιδιότητα αυτή. **2.** Τυχόν Συμμέτοχοι συμπαραπέμπονται και δικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. **3.** Οι αξιόποινες πράξεις της παραγράφου 1, οι οποίες δεν τελέσθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του Υπουργού, δικάζονται από τα αρμόδια δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, των ειδικών ποινικών νόμων και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας». **Στο άρθρο 2 παρ. 1:** «Όπου στον παρόντα νόμο χρησιμοποιείται ο όρος "Υπουργός", νοείται μέλος της Κυβέρνησης ή Υφυπουργός». **Στο άρθρο 3:** «**1.** Οι αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου αυτού παραγράφονται με τη συμπλήρωση 5 (πέντε) ετών από την ημέρα που τελέστηκαν. **Η προθεσμία της παραγραφής** του προηγούμενου εδαφίου **αναστέλλεται, μόνο στις εξής περιπτώσεις:** **α)** όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος, κατά τη διάρκεια της οποίας τελέστηκε η πράξη, εκτός αν στο μεταξύ εκδόθηκε η απόφαση του άρθρου 6 παρ. 2 του νόμου αυτού, **β)** όσο διαρκεί η κύρια διαδικασία και **γ)** όσο ισχύει η Απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για την αναστολή της ποινικής δίωξης, της προδικασίας ή της κύριας διαδικασίας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 6 του νόμου αυτού. **Σε κάθε περίπτωση η παραγραφή επέρχεται με τη συμπλήρωση δέκα (10) ετών από την τέλεση της πράξης. 2.** Το αξιόποιο των πράξεων των Υπουργών, που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, εξαλείφεται με το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει από την τέλεση της αξιόποινης πράξης, εάν ως τότε η Βουλή δεν έχει αποφασίσει να ασκήσει ποινική δίωξη κατά του Υπουργού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο νόμο αυτόν». **Στο άρθρο 4 παρ. 1:** «Δεν επιτρέπεται προκαταρκτική εξέταση, ποινική δίωξη, προανάκριση ή Ανάκριση κατά Υπουργού, για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, χωρίς προηγούμενη Απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής κατά τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος».

Στις προαναφερόμενες, λοιπόν, διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 3 του Συντάγματος και του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3126/2003, **ρυθμίζεται ρητά ο χρόνος, μέσα στον οποίο η Βουλή μπορεί να ασκήσει την κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του άνω νόμου αρμοδιότητά της για την άσκηση ποινικής δίωξης κατά προσώπου που είναι ή διετέλεσε μέλος της Κυβερνήσεως ή Υφυπουργός.** Η Βουλή, επομένως μπορεί να ασκήσει την αρμοδιότητα της αυτή μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου, που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος. Ο χρόνος αυτός, μετά την πάροδο του οποίου παύει η κατά χρόνο αρμοδιότητα της Βουλής, υπολογίζεται «πολιτικά»,

γιατί αφορά το διάστημα, κατά το οποίο η Βουλή μπορεί να συνεδριάσει και να λάβει τις σχετικές αποφάσεις. Πρόκειται, συνεπώς, για **αποσβεστική προθεσμία** η άπρακτη πάροδος της οποίας στερεί τη Βουλή από τη σχετική **αρμοδιότητά** της, η οποία είναι **«αποκλειστική»**, απαγορευομένου σε άλλα όργανα του Κράτους, ήτοι τον Εισαγγελέα, τον Ανακριτή ή το Δικαστικό Συμβούλιο, να εισέλθουν αμέσως ή εμμέσως στο πεδίο αυτής της κοινοβουλευτικής αρμοδιότητας. Αν η Βουλή διαλυθεί πριν από την ολοκλήρωση της δεύτερης τακτικής Συνόδου, λήγει a fortiori η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, καθώς αρχίζει, με την εκλογή της νέας Βουλής, νέα βουλευτική περίοδος.

Από το συνδυασμό δε των διατάξεων των **άρθρων**: 2 παρ. 1, 4 παρ. 2 του Νόμου 2509/1997, 1 παρ. 1, 3 παρ 1 του Νόμου 3126/2003 και 3, 4 παρ. 1 του Νόμου 2509/1997, 1 παρ. 3, 22 παρ. 1 του Νόμου 3126/2003, με σαφήνεια προκύπτει, ότι αποκλείεται η συνεκδίκαση στο Ειδικό για Υπουργούς Δικαστήριο, λόγω συνάφειας, εγκλημάτων που τελέστηκαν από αυτούς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και εγκλημάτων ασχέτων με τα καθήκοντά τους. Κατ' άρθρο 19 παρ. 1 του Νόμου 2509/1997 και 22 παρ. 1 του Νόμου 3126/2003, οι διατάξεις του ΠΚ (και ειδικών Ποινικών Νόμων) ως και του ΚΠΔ εφαρμόζονται, όταν δεν υπάρχει αντίθετη ρύθμιση στους παραπάνω νόμους. **Πράγματι**, σύμφωνα με τα σε συνδυασμό προαναφερθέντα άρθρα, **υπάρχει αντίθετη ρύθμιση** και άλλως ορίζεται περί συνάφειας στους παραπάνω νόμους. Και τούτο διότι, κατά γενική του δικαίου αρχή, διατάξεις εξαιρετικού δικαίου ερμηνεύονται στενά. Ο περί ευθύνης Υπουργών νόμος συνιστά εξαιρετικό δίκαιο, αφού με αυτόν εισάγονται παρεκκλίσεις από τα κοινό ποινικό ουσιαστικό και δικονομικό δίκαιο, αποκλειστικά και μόνον λόγω της ιδιότητας των κατηγορουμένων ως Υπουργών. **Οι ανωτέρω δε πρώτες διατάξεις έχουν αμιγώς δικονομικό και ουσιαστικό, ιδίως ως προς την παραγραφή, χαρακτήρα, και περιέχουν ειδική ρύθμιση, κατ' απόκλιση από τις κοινές ποινικές διατάξεις (ουσιαστικές και δικονομικές), με κοινό σημείο τους, την ποινική ευθύνη των Υπουργών, για αξιόποινες πράξεις που τελούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, (Ολ. Α.Π. 8/08, Π. Χρ. ΝΗ'983), λαμβάνοντας υπ' όψη και τη βούληση του συνταγματικού νομοθέτη (άρθρο 86 Συντάγματος), που είναι η ειδική ρύθμιση της ποινικής αντιμετώπισης των εγκλημάτων, που τελούνται από Υπουργούς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και όχι εγκλημάτων που τελούνται από αυτούς ασχέτως με τα καθήκοντά τους.** Σημειώνεται ότι, κατά την εισηγητική έκθεση του Ν. 2509/97, ο περί ευθύνης Υπουργών νόμος θεσπίστηκε, λόγω της ιδιαίτερης θέσης αυτών, ως και της ιδιαίτερης ευθύνης των που αυτή συνεπάγεται. Κατά την ίδια εισηγητική έκθεση, οι διατάξεις του νόμου αυτού είναι ειδικές, η δε ειδική δικαιοδοσία του Ειδικού για Υπουργούς Δικαστηρίου, χαρακτηρίζεται ως εξαιρετική διαδικασία. Τα ίδια ισχύουν και για τον Ν. 3126/03.

Οι ίδιοι νόμοι διαχωρίζουν τις άσχετες με την εκτέλεση καθηκόντων των Υπουργών πράξεις, για την εκδίκαση δε των τελευταίων αρμόδια είναι δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, των ειδικών ποινικών νόμων και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και υποχρεωτικά ισχύει γι' αυτές η κοινή παραγραφή.

II. Σε συνέχεια των παραπάνω θα πρέπει να ερευνηθεί το αν τα δύο αδικήματα (απιστία περί την υπηρεσία και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες), για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου, τα τέλεσε αυτός κατά την άσκηση των υπουργικών του καθηκόντων ή όχι.

Για το καθένα από τα δύο αυτά αδικήματα λεκτέα τα εξής:

1. Για το αδίκημα της απιστίας περί την υπηρεσία.

Η απιστία περί την υπηρεσία συνάπτεται αναγκαία με την εκτέλεση των καθηκόντων ενός Υπουργού, που αποτελεί υπάλληλο κατά την έννοια του άρθρου 13 εδ. α΄ Π.Κ., δεδομένου ότι ενώ έχει καθήκον και υποχρέωση να προβαίνει σε χρηστή διαχείριση της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου που του είναι εμπιστευμένη εντούτοις παραβαίνει το προαναφερθέν καθήκον του και ελαττώνει εν γνώσει του την εμπιστευμένη σε αυτόν δημόσια περιουσία για να ωφεληθεί ο ίδιος ή άλλος. Συνεπώς για το αδίκημα αυτό η Βουλή έχει αρμοδιότητα να ασκήσει ποινική δίωξη.

Από τα προαναφερόμενα όμως και με δεδομένα ότι αφενός ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου φέρεται να τέλεσε το αδίκημα περί την υπηρεσία (άρθρο 256 Π.Κ.), με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του άρθρου 1 του Ν. 1608/1950, κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριος 2001 έως Μάρτιος 2004 και αφετέρου η δεύτερη τακτική σύνοδος της ΙΑ΄ βουλευτικής περιόδου (7/3/2004 έως 18/8/2007), που ήταν η βουλευτική περίοδος που άρχισε μετά την τέλεση του αδικήματος, περατώθηκε την 28/09/2006) καθίσταται φανερό ότι παρήλθε η αποσβεστική προθεσμία των άρθρων 86 παρ. 3 του Συντάγματος, 3 παρ. 2 Ν. 3126/2003 και 2 παρ. 1 Ν. 2509/1997.

Κατά συνέπεια για τον παραπάνω πρώην Υπουργό (Ιωάννη Παπαντωνίου) έχει εξαλειφθεί το αξιόποιο ως προς το παραπάνω αδίκημα (απιστία περί την υπηρεσία σε βάρος του Δημοσίου, με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του άρθρου 1 Ν. 1608/1950), για το οποίο υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε κατά το χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο 2001 έως το Μάρτιος 2004, κατά την εκτέλεση των υπουργικών του καθηκόντων.

Επομένως υφίσταται ανυπέρβλητο εμπόδιο για άσκηση από τη Βουλή ποινικής δίωξης σε βάρος του παραπάνω Υπουργού για το παραπάνω αδίκημα.

2. Για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Κατά την κρατούσα στη Νομολογία και τη θεωρία άποψη η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες δεν είναι νομικά δυνατό και λογικά αναγκαίο να συνάπτεται με την εκτέλεση των καθηκόντων ενός Υπουργού. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το σύνολο των αναφερόμενων στο Κεφάλαιο ΒΙΙ πράξεων έχουν τελεστεί τόσο κατά τη θητεία του ως Υπουργός Εθνικής Άμυνας όσο και σε μεταγενέστερο χρόνο, πλην όμως έχουν τελεστεί εκτός της άσκησης των καθηκόντων του ως Υπουργού.

Από τα προαναφερόμενα καθίσταται φανερό ότι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες τελεσθείσα από Υπουργό δεν υπάγεται στον περί ευθύνης Υπουργών νόμο και ούτε ισχύει γι' αυτή η πενταετής παραγραφή, η οποία ισχύει για την απιστία περί την υπηρεσία

Υπουργού (άρθρα 256 ΠΚ και 1 παρ. 1 Ν. 1608/1950), την τελεσθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ως άσχετη με αυτά (τα καθήκοντα). Επομένως για τον Υπουργό που τέλεσε το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από την εγκληματική δραστηριότητα της κατά την άσκηση των καθηκόντων του απιστίας περί την υπηρεσία, ισχύει η δεκαπενταετής παραγραφή του κοινού ποινικού δικαίου (άρθρο 111 ΠΚ) και αν μάλιστα ο συγκεκριμένος τρόπος τέλεσης είναι διαρκής, ο χρόνος παραγραφής δεν έχει καν αρχίσει. Επομένως αρμόδια για τη δίωξη και την εκδίκαση της παραπάνω πράξης είναι τα κατά το κοινό ποινικό δίκαιο διωκτικά όργανα και δικαστήρια.

Επομένως με βάση τα παραπάνω η Βουλή δεν έχει αρμοδιότητα να ασκήσει ποινική δίωξη σε βάρος του πρώην Υπουργού Ιωάννη Παπαντωνίου για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από την παράνομη δραστηριότητα της απιστίας περί την υπηρεσία, για το οποίο υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριος 2001 έως και Μάρτιος 2004 και θα πρέπει ως εκ τούτου η ίδια (Βουλή) να παραπέμψει τις παραπάνω έξι υποθέσεις και τις σχετικές ποινικές δικογραφίες για την παραπάνω πράξη στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών.

Σημειώνεται ότι ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου κλήθηκε να παραστεί στην Επιτροπή και να παράσχει εξηγήσεις. Αντί αυτοπρόσωπης παρουσίας προτίμησε να αποστείλει το από 26 Ιουνίου 2017 σημείωμά του.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν εμπίπτει στα καθήκοντά της η ουσιαστική αξιολόγηση των ισχυρισμών του πρώην Υπουργού, εφόσον δεν έχει προκύψει η σχετική αρμοδιότητά της για δίωξη κατ' άρθρο 86 παρ. 1 του Συντάγματος.

Κατανοεί εξάλλου και αφήνει ασχολίαστο το προκλητικό ύφος των εξηγήσεών του, ως απότοκο της δύσκολης θέσης ενός ατόμου που υπερασπίζεται τον εαυτό του απέναντι σε σοβαρές κατηγορίες.

Διαφοροποίηση της «Δημοκρατικής Συμπαρατάξης ΠΑ.ΣΟ.Κ. – ΔΗΜ.ΑΡ.» ως προς το σκεπτικό του Πορίσματος

Στο σημείο αυτό παρατίθεται η διαφοροποιούμενη μόνον ως προς το σκεπτικό του Πορίσματος της Επιτροπής, θέση της Κοινοβουλευτικής Ομάδος της «Δημοκρατικής Συμπαρατάξης ΠΑ.ΣΟ.Κ. – ΔΗΜ.ΑΡ.», η οποία υπεβλήθη από τον Βουλευτή κ. Ανδρέα Λοβέρδο, και έχει ως ακολούθως:

I. Το συνταγματικό και νομικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ.1 του Ν. 3126/2003, πλημμελήματα ή κακουργήματα που τελούνται από υπουργό κατά την άσκηση των καθηκόντων του, εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού από το κατά άρθρο 86 του Συντάγματος αρμόδιο Ειδικό Δικαστήριο. Ταυτοχρόνως, ρυθμίστηκε με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου του ίδιου νόμου πως αξιόποινες πράξεις που δεν τελέστηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του υπουργού δικάζονται από τα κοινά δικαστήρια, σύμφωνα δηλαδή με τον Ποινικό Κώδικα, τους ειδικούς ποινικούς νόμους και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Να σημειωθεί, πως η τότε Κυβέρνηση με Υπουργό Δικαιοσύνης τον Φίλιππο Πετσάλνικο, που εισηγήθηκε το νόμο αυτό, κατόρθωσε να επιτύχει την ομοφωνία της Βουλής στις ρυθμίσεις του.

Είναι δε γνωστό, πως η ομοφωνία της Βουλής στο νομοθετικό έργο είναι ένα απολύτως σπάνιο φαινόμενο. Να σημειωθεί επιπλέον, πως με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2000-2001, που εισηγήθηκε εκ μέρους της πλειοψηφίας ο Ευαγ. Βενιζέλος, αναθεωρήθηκε η ισχύουσα από το 1864 συνταγματική ρύθμιση περί προθεσμίας μίας κοινοβουλευτικής συνόδου για τη δίωξη των υπουργικών αδικημάτων και προστέθηκε μία ακόμη. Έτσι, σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα, η προθεσμία που έχει δοθεί στη Βουλή για τη δίωξη των υπουργικών αδικημάτων είναι οι δύο κοινοβουλευτικές σύνοδοι της επόμενης κοινοβουλευτικής περιόδου από εκείνην κατά την οποία φέρεται ότι μπορεί να τελέστηκαν τα ανωτέρω αδικήματα.

Η κατά απόλυτο τρόπο κρατούσα άποψη στη θεωρία του ποινικού δικαίου συμβαδίζει με τη γραμματική διατύπωση του νόμου 3126/2003, αλλά και με τη λογική και το σκοπό του: στις ειδικές ρυθμίσεις του νόμου αυτού υπάγονται μόνο αδικήματα που τέλεσε ο υπουργός ασκώντας κρατική εξουσία, δηλαδή διευθύνοντας τις υπηρεσίες του υπουργείου του και γενικότερα ασκώντας τα καθήκοντά του. Αντιθέτως, στην αποκλειστική δωσιδικία των κοινών δικαστηρίων υπάγονται ακόμη και αδικήματα σχετικά με τα προηγούμενα, τα οποία όμως δεν τελέστηκαν στο πλαίσιο της ενάσκησης υπουργικής εξουσίας (βλ. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Τα όρια εφαρμογής των ειδικών διατάξεων για την ποινική ευθύνη των υπουργών, Ποιν.Δικ 2011, σελ. 496επ., Ηλ. Αναγνωστόπουλου, Ζητήματα ποινικής ευθύνης υπουργών και συμμετοχών. ΠοινΧρ ΞΑ, σελ.575, Κ. Φελουντζή, Προβλήματα αρμοδιότητας μεταξύ κοινών και ειδικών ποινικών δικαστηρίων, 2005, σελ. 458 και ειδικά για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη δραστηριότητα Λ.Μαργαρίτη, Υπουργοί και Υφυπουργοί, παθητική δωροδοκία και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, ΠοινΔικ 2011, σελ.490).

Προς άρση κάθε ερμηνευτικής αμφισβήτησης αλλά και για την επέκταση της διάκρισης μεταξύ υπουργικών αδικημάτων και αδικημάτων του κοινού ποινικού δικαίου που διαπράττουν πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του Υπουργού και στους Βουλευτές και σε άλλους πολιτικούς-κρατικούς αξιωματούχους, το 2011, οι υπουργοί Παπαϊωάννου, Καστανίδης και Βενιζέλος εισηγήθηκαν στη Βουλή το νόμο 4022/2011. Και λίγο αργότερα ο Άρειος Πάγος, με το βούλευμα 1/2012 επιβεβαίωσε νομολογιακά, στο ανώτατο σχετικό δυνατό δικαστικό επίπεδο, τις ρυθμίσεις αυτές.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, από τη στιγμή που το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, ακόμη και αν σχετίζεται με παράνομες πράξεις του υπουργού κατά την άσκηση των καθηκόντων του, υπάγεται αποκλειστικά στη δωσιδικία των τακτικών ποινικών δικαστηρίων, στην ίδια δωσιδικία υπάγονται και όλες οι ανακριτικές ή προανακριτικές πράξεις που αφορούν το συγκεκριμένο αδίκημα, ακόμη και απλές διαδικαστικές ενέργειες, που ανήκουν στο πεδίο της προκαταρκτικής εξέτασης ή της προανάκρισης (όπως πχ η αναζήτηση ή επισκόπηση εγγράφων, η εξέταση μαρτύρων, η ακρόαση του υπόπτου κοκ). Αυτό προκύπτει ευθέως από τα άρθρα 96-108 του ΚΠοινΔικ, που εξισώνουν ως προς τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, όλα τα ανωτέρω στάδια δικαστικής διερεύνησης της οιασδήποτε υπόθεσης. Οι παραβιάσεις των ανωτέρω διατάξεων προσκρούουν ευθέως στο άρθρο 8 παρ.1 του Συντάγματος, που ορίζει πως κανείς δεν στερείται χωρίς τη θέλησή του τον φυσικό του δικαστή, δηλαδή τον Δικαστή που του έχει ορίσει ο νόμος. Παράλληλα, οι παραβιάσεις των διατάξεων του

ΚΠοινΔικ που προαναφέρθηκαν προσκρούουν και στο άρθρο 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ, στο οποίο γίνεται λόγος για το δικαίωμα του ατόμου να εξετάζεται η υπόθεσή του από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που "λειτουργεί νόμιμα", όπου στην έννοια της "νόμιμης λειτουργίας" υπάγονται σαφέστατα και οι διατάξεις περί δωσιδικίας των δικαστηρίων.

II. Η ερευνητέα υπόθεση

Υπό την ισχύ του ανωτέρω δικαιοϋικού πλαισίου εστάλησαν στη Βουλή φάκελοι σχετικοί με τον διατελέσαντα από τον Οκτώβριο του 2001 έως τον Μάρτιο του 2004 Υπουργό Εθνικής Άμυνας Γιάννο Παπαντωνίου και οι οποίοι αφορούσαν σε φερόμενα αδικήματα απιστίας σχετικής με την υπηρεσία (άρθρο 256 ΠΚ) και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα (ν. 3691/2008). Ως εκ περισσού η διαπίστωση πως οι φάκελοι αυτοί εστάλησαν στη Βουλή κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος αμελλητί, δηλαδή δίχως την παραμικρή προηγούμενη έρευνα. Δηλαδή με την απλή συσχέτιση του ονόματος ενός υπουργού με αδικήματα που ενδεχομένως τελέστηκαν.

Από την κοινοβουλευτική περίοδο που το όνομα του υπουργού Γιάννου Παπαντωνίου απλώς συσχετίσθηκε με ενδεχομένως τελεσθέντα αδικήματα απιστίας, που αποτελούν κλασσική μορφή υπουργικών αδικημάτων και έως την αποστολή των σχετικών φακέλων στη Βουλή, παρήλθαν έξι κοινοβουλευτικές περιόδους. Ενώ το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα ανήκει στην αρμοδιότητα των ποινικών δικαστηρίων. Συνεπώς, θα μπορούσε η αρμόδια δικαστική αρχή, διαπιστώνοντας την πασιφανέστατη απόσβεση της προθεσμίας της Βουλής να ασκεί δίωξη κατά υπουργού, να θέσει την υπόθεση στο αρχείο, λόγω εξάλειψης του αξιοποίνου. Και ταυτοχρόνως να ασκήσει τα καθήκοντά της, ως προς το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα. Ωστόσο, και η ερμηνευτική εκδοχή πως κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος την απόσβεση της συγκεκριμένης προθεσμίας μόνο η Βουλή μπορεί να διαπιστώσει, βασίζεται σε υπολογίσιμα επιχειρήματα και μπορεί να ευσταθεί. Η Ολομέλεια της Βουλής, στη συνεδρίαση της 28ης-3-2017 επέλεξε να εξετάσει το όλο θέμα η Ειδική Επιτροπή προκαταρκτικής εξέτασης του άρθρου 86 του Συντάγματος. Η Ειδική αυτή Επιτροπή συγκροτήθηκε σε σώμα στις 4-4-2017 και ξεκίνησε τις συνεδριάσεις της την 6η Απριλίου 2017.

Με την πρώτη εισήγησή του ο εισηγητής της πλειοψηφίας, και στη συνέχεια η συντριπτική πλειοψηφία της Ειδικής Επιτροπής, διαπίστωσαν εξάλειψη του αξιοποίνου λόγω απόσβεσης της προθεσμίας της Βουλής, κατά το άρθρο 86 του Συντάγματος, ως προς τα ενδεχόμενα αδικήματα της απιστίας, αλλά και αναρμοδιότητα ως προς το ενδεχομένως τελεσθέν αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα. Και στη συνέχεια, αντί να ληφθεί απόφαση περί επιστροφής του φακέλου στη Δικαιοσύνη προκειμένου αυτή ως μόνη αρμόδια κρατική λειτουργία δια των οργάνων της να διερευνήσει την υπόθεση, η πλειοψηφία της Επιτροπής αποφάσισε να κρατήσει το φάκελο για να διερευνήσει αν η ενδεχόμενη παράνομη νομιμοποίηση εσόδων συντελέστηκε την περίοδο που ο Γ. Παπαντωνίου ήταν υπουργός Άμυνας. Κατά τον τρόπο, όμως, αυτό παραβιάστηκε το νομικό πλαίσιο που προαναφέρθηκε και κυρίως το συνταγματικό δικαίωμα του

φυσικού και νόμιμου δικαστή (άρθρο 8 παρ.1), αλλά και το κατά το Σύνταγμα δικαίωμα δικαστικής προστασίας (άρθρο 20π αρ.1). Παραλλήλως, ωστόσο, και ενώ η Βουλή καλώς ή κακώς είχε κρατήσει τον φάκελο Παπαντωνίου, η δικαστική λειτουργία δια των οργάνων της συνέχιζε την έρευνα για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων, δίχως να είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε σε ποιά ακριβώς προσημαστική νομιμοποιητική των ενεργειών της βάση (πχ έρευνα κατά μη πολιτικών προσώπων ή έρευνα περί τα πράγματα). Η έρευνα μάλιστα αυτή έφτασε στο σημείο να γίνει και κατ' οίκον και στη συνέχεια να επιβληθεί και το μέτρο της απαγόρευσης εξόδου. Συντελούνταν δηλαδή δύο παράλληλες παρανομίες.

Η Ειδική Επιτροπή της Βουλής, πάντως, απέφυγε, και πολύ σωστά, να εξετάσει μάρτυρες, και περιορίστηκε να ζητά έγγραφα από τη Δικαιοσύνη προκειμένου απλώς να τα αναγνώσει, χωρίς ούτως ή άλλως να μπορεί να προσφέρει το παραμικρό στην έρευνα της υποθέσεως, αφού τα έγγραφα αυτά ήταν ήδη γνωστά στις αρμόδιες δικαστικές αρχές. Η επισκόπηση αυτή ορισμένων εγγράφων παρείχε απλώς ένα άλλοθι στην πλειοψηφία της Βουλής, για τη διατήρηση της συγκεκριμένης Επιτροπής σε λειτουργία. Έτσι, μέσα στην προθεσμία που έταξε ο Πρόεδρος της Βουλής (έως 28-6-3017) οι εργασίες της Επιτροπής ολοκληρώθηκαν. Και πρέπει να επισημανθεί πως στο χρονικό διάστημα ύπαρξης της Ειδικής Επιτροπής αυτή δεν συνεδρίασε παρά μόνο επτά φορές, εκ των οποίων οι πρώτες δύο είχαν ως αντικείμενο οργανωτικά και διαδικαστικά θέματα και οι τελευταίες δύο τη σύνταξη του πορίσματος.

Ως προς την ενδεχόμενη διάπραξη του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη δραστηριότητα, αδίκημα ενδεχομένως διαρκές και πάντως μη παραγεγραμμένο, διαπιστώθηκε τελικώς από τη συντριπτική πλειοψηφία της Ειδικής Επιτροπής η αναρμοδιότητα της Βουλής και αυτή είναι και η εισήγησή της στην Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων. Συνεπώς, είναι απαράδεκτες τόσο η παράθεση σκέψεων επί του πραγματικού μέρους της ενδεχόμενης διάπραξης του αδικήματος αυτού, κατά ή υπέρ του Γιάννου Παπαντωνίου, όσο και η διατύπωση παρεμπιπτούσων παρατηρήσεων επί του νομικού της μέρους. Όλα τα στοιχεία της υποθέσεως θα ερευνηθούν από τη Δικαιοσύνη. Τέλος, είναι απολύτως απαράδεκτη η επιλεκτική και μεροληπτική παράθεση μέρους των στοιχείων της έρευνας του ΣΔΟΕ, ειδικά μάλιστα όταν δεν επισημαίνονται και τα στοιχεία της έρευνας του οργάνου αυτού, από τα οποία προέκυψε η νομιμότητα της κινητής και ακίνητης περιουσίας του πρώην υπουργού. Η Ειδική Επιτροπή, εφόσον διαπιστώνει αναρμοδιότητα, οφείλει να αποφύγει κάθε παρατήρηση και σκέψη υπέρ ή κατά του Γιάννου Παπαντωνίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Με βάση τα όσα εκτέθηκαν αναλυτικά παραπάνω η Επιτροπή προτείνει προς την Ολομέλεια της Βουλής τα εξής:

1. Να μην ασκήσει ποινική δίωξη σε βάρος του πρώην Υπουργού Ιωάννη Παπαντωνίου για το αδίκημα της απιστίας περί την υπηρεσία σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 256 Π.Κ., με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του

άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 1608/1950) το οποίο φέρεται ότι τέλεσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του κατά την περίοδο από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2004, λόγω εξάλειψης του αξιοποίνου κατά τα αναφερόμενα αναλυτικά στα Κεφάλαια Α΄ και Γ΄ του παρόντος και

2. Να παραπέμψει τις έξι (6) υποθέσεις και τις σχετικές ποινικές δικογραφίες για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες το οποίο φέρεται ότι τέλεσε ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2004, στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών δεδομένου ότι σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν αναλυτικά στο Κεφάλαιο Γ΄ του παρόντος δεν έχει αρμοδιότητα η Βουλή να ασκήσει εναντίον του ποινική δίωξη για το αδίκημα αυτό.

3. Αξίζει εν παρόδω να σημειωθεί ότι οι περιγραφόμενες παραπάνω αξιόποινες πράξεις φαίνονται να πλαισιώνονται και από άλλες όπου συμμετέχουν και άλλα πρόσωπα, έχοντα ή μη πολιτική ιδιότητα. Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή προς διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά του πρώην υπουργού Ιωάννη Παπαντωνίου, είναι ωστόσο αναρμόδια να ασχοληθεί με ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες, που προκύπτουν από αυτές, για τους εξής λόγους: οι έξι δικογραφίες που έχουν αποσταλεί στη Βουλή και εντεύθεν η εντολή της Ολομέλειας της Βουλής στη Συνεδρίαση της 28^{ης} Μαρτίου 2017 προς την Επιτροπή δεν έχουν αντικείμενο ευθύνες άλλων πλην Παπαντωνίου πολιτικών προσώπων. Ως εκ τούτου η διερεύνηση θα μπορούσε να προκύψει μόνο μετά από διενέργεια σχετικής εξεταστικής διαδικασίας, ενώ προς το παρόν εκφεύγει από τον κύκλο καθηκόντων της Επιτροπής. Εξάλλου, ως προς τους λοιπούς μη πολιτικούς συμμετέχοντες στις ίδιες σχετικές πράξεις, όπως επίσης γενικά για πράξεις που δεν έχουν τελεστεί κατά την άσκηση υπουργικών καθηκόντων, αρμόδια για άσκηση ποινικής δίωξης και γενικά για εκδίκαση είναι η Δικαιοσύνη.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΓΝΩΜΕΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

**ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ
ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ- ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

κ. Ιωάννη Λαγού

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΙΖ΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ – Β΄ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 86 ΠΑΡ. 3 ΣΥΝΤ. ΚΑΙ 153 ΕΠ.
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΟΡΙΣΜΑ

Λαϊκού Συνδέσμου-Χρυσή Αυγή, εκπροσωπούμενου από τον Βουλευτή Β΄ Πειραιώς Ιωάννη ΛΑΓΟ

-|-

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Προανακριτική Επιτροπή συνεστήθη κατόπιν της από 10/3/2017 προτάσεως της πλειοψηφίας, με σκοπό τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του Ν. 3126/2003 του νόμου «περί ευθύνης Υπουργών».

Χαρακτηριστικό της πρότασης ότι σε αυτήν περιέχεται για ακόμα μια φορά η «δέσμευση της Κυβέρνησης για τη ριζική μεταβολή της νομοθεσίας για την ευθύνη των Υπουργών». Ειδικότερα αναφέρεται ότι *«Με την επικείμενη συνταγματική αναθεώρηση, που είναι και ο μόνος δυνατός τρόπος αλλαγής του, το ειδικό αυτό καθεστώς πρέπει να καταργηθεί. Χαρακτηριστική περίπτωση των ευνοϊκών συνεπειών που έχουν οι ισχύουσες διατάξεις για όσους βλάπτουν το δημόσιο συμφέρον φαίνονται να αποτελούν οι έξι συναφείς μεταξύ των ποινικές δικογραφίες που διαβιβάστηκαν στη Βουλή και αφορούν όλες τον τ. Υπουργό Άμυνας Ιωάννη Παπαντωνίου, στον οποίο αποδίδονται με τα σχετικά βουλευμένα πράξεις απιστίας, από τις οποίες προήλθε πολύ μεγάλη οικονομική ζημία του ελληνικού δημοσίου»*.

Η διαβίβαση των εν λόγω δικογραφιών που είχαν ήδη αρχίσει να διερευνώνται από την Ελληνική Δικαιοσύνη- επομένως ο ρόλος της Βουλής ήταν εκ προοιμίου παραπληρωματικός και πάντως όχι ουσιαστικός για την ανακάλυψη της αλήθειας- ομολογείται επομένως από την ίδια την πρόταση της πλειοψηφίας, η οποία δεν αφήνει καμία αμφιβολία περί αυτού. Πρόκειται συγκεκριμένα για αδικήματα που σχετίζονται με τους εξοπλισμούς (προμήθεια 170 αρμάτων μάχης Leopard, 12 επιθετικών ελικοπτέρων Apache, 20 φρεγατών τύπου S, συστημάτων ηλεκτρονικού πολέμου και 20 μεταφορικών ελικοπτέρων NH90).

Η μεσολαβήσασα ειδική παραγραφή που εισάγεται με το άρθρο 86 του Συντάγματος και που υποτίθεται ότι αποτελεί τον μόνιμο «βραχνά» του ελληνικού πολιτικού συστήματος, λόγω της σύντομης προθεσμίας που εισάγει ειδικά για τα μέλη της Κυβέρνησης που εγκληματούν «κατά την άσκηση των καθηκόντων τους», τόσο στην προκειμένη περίπτωση όσο και σε άλλες του παρελθόντος, αποτελεί, παρά τα όσα υποκριτικά αναφέρονται κατά καιρούς (ακόμα και στην παρούσα πρόταση παραπομπής) το «σωσίβιο» του πολιτικού συστήματος και ο τρόπος μέσω του οποίου επιχειρείται κάθε φορά η «αυτοκάθαρσή» του, με την παροχή προστασίας έναντι όσων διασπαθίζουν το δημόσιο χρήμα.

Αυτό κατέστη εξαρχής εμφανές στην εν λόγω Επιτροπή, η οποία αφού συνεστήθη αρχικώς με τις πρόνοιες του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής

όχι ως «εξεταστική», δηλαδή διαπιστωτική των πιθανών αδικημάτων που τελέστηκαν, αλλά ως «προανακριτική», δηλαδή με την αυξημένη περιωπή της άσκησης ταυτοχρόνως τόσο εισαγγελικών όσο και ανακριτικών καθηκόντων για τη διερεύνηση των αδικημάτων και την παραπομπή των υπαιτίων αυτών και των συνεργών τους στο Ειδικό Δικαστήριο, πολύ σύντομα διαπιστώθηκε ότι ο ρόλος της ήταν κάτι χειρότερο από διακοσμητικός. Ήταν ρόλος συγκάλυψης των ευθυνών τόσο του υπό εξέταση πρώην Υπουργού όσο- κυρίως- όσων από την αντίστοιχη θέση ευθύνης, διέπραξαν την ίδια περίπτωση χρονική περίοδο, ανάλογα ή ακόμα πιο σοβαρά ποινικά αδικήματα απιστίας περί την υπηρεσία με την επιβαρυντική του νόμου μορφή στρεφόμενη κατά του Δημοσίου, παράβασης καθήκοντος και νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, δηλαδή άπαντα σοβαρά κακούργηματα.

Η επίκληση της πρόθεσης της εκάστοτε Κυβέρνησης για «αλλαγή του νόμου περί ευθύνης Υπουργών», που όπως είδαμε διατυπώθηκε ανερευθιάστα και από την παρούσα πλειοψηφία, αποτελεί το μόνιμο άλλοθι εκείνων που απεργάζονται τη διαιώνιση του απαράδεκτου και τριτοκοσμικού καθεστώτος ασυδοσίας και ατιμωρησίας όσων καταχράστηκαν το δημόσιο χρήμα επ' ευκαιρίας της υπουργικής τους θητείας. Αποτελεί εν τέλει την μόνιμη άμυνα του συστήματος έναντι των προσπαθειών που καταβάλει η Ελληνική Δικαιοσύνη για δίωξη όσων έχουν εγκληματίσει εναντίον του ελληνικού λαού.

Οι διαδικασίες που ορίζονται από τα άρθρα 86 Συντ., 153 επ. Καν. Βουλής και τον εκτελεστικό νόμο 3126/2003 που διασφαλίζουν εν τοις πράγμασι το ακαταδίωκτο Πρωθυπουργών, Υπουργών και Υφυπουργών ακόμα και για τα πιο κραυγαλέα σκάνδαλα, δημιουργούν επί της ουσίας μια αδιαπέραστη «ασπίδα προστασίας» από την Δικαιοσύνη που υπερβαίνει το όριο της «ασυλίας»- που επίσης κακώς υφίσταται για τους βουλευτές- και επεκτείνεται με πιο αυστηρές διατάξεις, στην πλήρη αμνήστευση των παράνομων πράξεων, μέσα σε συντομότερο χρονικό διάστημα, που εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την εκάστοτε Κυβέρνηση, την εκτελεστική εξουσία, για να εφαρμοστεί.

Μιλάμε ασφαλώς για την ειδική αποσβεστική προθεσμία που καθιερώνεται με τα άρθρα 86 παρ. 3 εδ. Σ. και 3 παρ. 2 Ν. 3126/2003 καθώς η αρμοδιότητα της Βουλής μπορεί να ασκηθεί μόνο μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος. Με τον τρόπο αυτό, ακόμα και η ίδια η Κυβέρνηση μπορεί να αναχθεί σε κριτή του εαυτού της, διαλύοντας τη Βουλή πρόωρα και με τέτοιον τρόπο ώστε, με τους κατάλληλους πολιτικούς συσχετισμούς, να «παραγράψει» τις ευθύνες όσων εκ των μελών της έχουν εγκληματίσει εις βάρος του Δημοσίου στη θητεία της.

Η ψήφιση και η διατήρηση σε ισχύ αυτού του κατάπτυστου νομοθετήματος, που έχει ονοματεπώνυμο και επιβλήθηκε με την αγαστή συνεργασία ολόκληρου του πολιτικού συστήματος, πέρα από τα όσα υποκριτικά κατά καιρούς διατυπώνονται, δεν αποτελεί παρά ταύτα νομικό μονόδρομο για όποια Κυβέρνηση θα ήθελε πράγματι να παρακάμψει την εφαρμογή του, για λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

Είναι καθόλα αξιοπρόσεχτες οι ενστάσεις που έχουν διατυπωθεί και στηριχθεί κατά καιρούς από έγκυρους επιστήμονες περί της αντισυνταγματικότητας του άρθρου 86 του Συντάγματος και όλων των εκτελεστικών διατάξεων που στηρίζονται σε αυτές. (βλ. Δ. Κουκιώτη, *ΠοινΔνη 2010* σελ. 1048: “Ποινική Ευθύνη των Υπουργών και άρθρο 86: μία «αντισυνταγματική διάταξη του Συντάγματος”).

Στην ανάλυση που προτείνεται από αρκετούς νομικούς που έχουν ασχοληθεί με την σύγκρουση που υφίσταται μεταξύ των αντιφατικών μεταξύ τους συνταγματικών διατάξεων, προτείνεται η λύση της επιλογής εφαρμογής της διατάξεως που δεν έρχεται σε αντίθεση με τις πλέον θεμελιώδεις από τις αρχές του Συντάγματος, όπως είναι η αρχή της ισότητας μεταξύ όλων των πολιτών (άρθρο 4 Συντ.), η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 Συντ.) που είναι πολύ πιο σημαντικές σε επίπεδο συνταγματικό από εκείνη του άρθρου 86 .

Σύμφωνα με τη θεώρηση αυτή, το Σύνταγμα δεν μπορεί να επιβάλει ορθώς ταυτοχρόνως τόσο την διάκριση των λειτουργιών του Κράτους (εκτελεστική, νομοθετική, δικαστική- άρθρο 26) όσο και την κατάργησή της για συγκεκριμένα πρόσωπα (άρθρο 86). Δεν μπορεί ταυτοχρόνως να επιβάλει ορθώς τόσο την γενική αρχή της ισότητας όλων των Ελλήνων πολιτών μεταξύ τους στα πλαίσια της άσκησης των δικαιωμάτων τους εντός της Επικράτειας, όσο και την κατάργησή της όταν πρόκειται για την ποινική δίωξη ενός πολίτη που καταλαμβάνει τον υπουργικό θώκο (άρθρο 86). Η «επιλογή» επομένως της ορθής συνταγματικής διάταξης για εφαρμογή, είναι εκείνη που προάγει το δημόσιο συμφέρον, εκείνη που αναθέτει τα δικαστικά και εισαγγελικά καθήκοντα στη νόμιμη εξουσία τη δικαστική και όχι την εκτελεστική (Βουλή), είναι η διάταξη που δεν διακρίνει μεταξύ των πολιτών και τους οδηγεί όλους έναντι του «φυσικού τους δικαστή» (δηλαδή των τακτικών δικαστηρίων) ανεξαρτήτως της πολιτικής εξουσίας που άσκησαν κατά τη θητεία τους, όπως ακριβώς ισχύει σε όλα τα ευνομούμενα κράτη της υφηλίου, πλην της χώρας μας.

Οι αρχές της ισότητας των πολιτών ενώπιον του Νόμου (4 παρ. 1 Συντ.) και της διάκρισης των λειτουργιών (26 Συντ.), **ως αποτελούσες θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος, θα πρέπει επομένως να επικρατήσουν ως γενικότερες αλλά και πιο θεμελιώδεις από τη διάταξη του άρθρου 86** .

Αν λοιπόν είχε επιλεγεί αυτή η υπαρκτή νομική ανάγνωση των συνταγματικών διατάξεων και όχι η πλέον «βολική» που εφαρμόζεται από το πολιτικό σύστημα, τότε είναι προφανές ότι θα είχαν οδηγηθεί ταχύτατα και χωρίς κανένα περιορισμό στα δικαστήρια όλοι όσοι έχουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως Υπουργοί, Υφυπουργοί και Πρωθυπουργοί, ζημιώσει με δόλιες ενέργειές τους το Δημόσιο.

Η «επιλογή» της μιας ή της άλλης νομικής λύσης- δεδομένης της ανυπαρξίας στη χώρα μας Συνταγματικού Δικαστηρίου που επιλύει τις συγκρούσεις μεταξύ των διατάξεων του Συντάγματος- δεν αποτελεί μόνο θεωρητική κατάκτηση μιας μερίδας νομικών, αλλά παρέχει και μια **συγκεκριμένη απάντηση** στο πρόβλημα της σύγκρουσης των συνταγματικών διατάξεων, απάντηση που είναι η μόνη που προάγει το δημόσιο συμφέρον, επιλύει τις αντιφάσεις που υπάρχουν μεταξύ των διατάξεων και ενισχύει τις θεμελιώδεις αρχές της διακρίσεως των λειτουργιών και της ισότητας. Είναι η επιλογή που επιτρέπει στους δικαστές και τους εισαγγελείς να ασκήσουν **κανονικά τα καθήκοντά τους** χωρίς να δεσμεύονται από τα στεγανά που θέτει ο νόμος περί ευθύνης υπουργών.

Όσοι υποκριτικά κόπτονται για την «συνταγματική τάξη» που δήθεν διασαλεύεται από την μη εφαρμογή της προβληματικής διάταξης του άρθρου 86, δεν θα είχαν να κάνουν τίποτα άλλο, παρά να σιωπήσουν **και να μην προβάλουν καμία ένσταση αντισυνταγματικότητας**, στην εφαρμογή της τακτικής διαδικασίας δίωξης Υπουργών από την Δικαιοσύνη. Με τον τρόπο αυτό, θα διευκόλυναν όχι μόνο την σύντομη και ουσιαστική απόδοση της Δικαιοσύνης, αλλά και την εμβάθυνση της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας και της ισότητας όλων των πολιτών μεταξύ τους.

Οφείλουν επομένως συνακόλουθα και οι εισαγγελικοί λειτουργοί σε κάθε τέτοια περίπτωση να ασκούν δίωξη **με την κοινή ποινική διαδικασία που θα εφαρμοζόταν και σε κάθε άλλο πολίτη, ώστε να αποδειχθεί στην πράξη ποιοι είναι εκείνοι που προασπίζονται το δημόσιο συμφέρον και ποιοι είναι εκείνοι που το υποσκάπτουν.**

Ένα άλλο ζήτημα που έχει αποτελέσει σημείο νομικής αντιπαράθεσης στην εφαρμογή του νόμου περί ευθύνης Υπουργών είναι αν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 86 του Συντάγματος υπάγονται οποιαδήποτε εγκλήματα «σχετίζονται» με την άσκηση των υπουργικών καθηκόντων ή μόνο τα εγκλήματα εκείνα τα οποία τελούνται στην άσκηση των υπουργικών καθηκόντων.

Στη θεωρία (βλ. *Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου ΠοινΔνη 2011, σελ. 496επ.*) τείνει να επικρατήσει η άποψη ότι: α) με βάση τον γενικό ερμηνευτικό κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο εξαιρετικές ρυθμίσεις, όπως του άρθρου 86 Συντ., πρέπει να ερμηνεύονται με στενό και περιοριστικό τρόπο και β) επίσης, αφορμή αυτής της ερμηνείας αποτελεί το γεγονός ότι στον νόμο 3126/2003 δεν γίνεται λόγος για εγκλήματα που σχετίζονται με τα υπουργικά καθήκοντα, αλλά για εγκλήματα που τελέστηκαν κατά την άσκηση των υπουργικών καθηκόντων. Από την ερμηνεία αυτή προκύπτει ότι στο πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων εμπίπτουν μόνο οι πράξεις άσκησης πολιτικής, δηλ. πράξεις άσκησης της δημόσιας εξουσίας που το Σύνταγμα παραχωρεί σε ορισμένα πρόσωπα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όπως η έκδοση διαταγμάτων, οι πράξεις γενικότερης άσκησης εξουσιαστικών καθηκόντων που αναφέρονται στο αξίωμα και **όχι όλες οι παράνομες πράξεις που γίνονται «επ' ευκαιρίας» της άσκησης των υπουργικών καθηκόντων**, όπως είναι οι υπεξαίρεσεις, απιστίες κλπ. Αυτή είναι και η πραγματικά ορθή ερμηνεία της βούλησης του νομοθέτη, αφού είναι φυσικό αυτός να μην ήθελε να συμπεριλάβει στην αυξημένης περιωπής μεταχείριση τον Υπουργό που εγκληματεί για αδικήματα **που δεν σχετίζονται άμεσα με την λειτουργία που του έχει ανατεθεί**. Σύμφωνα με την στρεβλή νομική εκδοχή που έχει επικρατήσει- με την πλήρη και ένοχη συμπάρασταση ολόκληρου του πολιτικού συστήματος- υπάγεται στην έννοια του νόμου περί ευθύνης Υπουργών και στην αυξημένη συνταγματική προστασία και ο Υπουργός που «κατά την άσκηση των καθηκόντων του» προβαίνει σε βιασμό, σε εμπόριο ναρκωτικών ή σε άλλες άσχετες με τα στενώς εννοούμενα «καθήκοντά» πράξεις που χαρακτηρίζονται ως κακουργήματα!

Αν υιοθετηθεί η παραπάνω **ορθή νομική ερμηνεία που στηρίζεται πλέον από πολλούς επιστήμονες**, η σύντομη «παραγραφή» (ορθότερα αποσβεστική προθεσμία) των δύο κοινοβουλευτικών περιόδων, αδρανοποιείται, με αποτέλεσμα, **να μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη στον Υπουργό** για όλα τα αδικήματα που διέπραξε τα οποία δεν σχετίζονται **άμεσα** με την ουσιαστική άσκηση των καθηκόντων του, αλλά «επ' ευκαιρία της θέσης του».

Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα Πρωθυπουργοί, Υπουργοί και Υφυπουργοί που έχουν διαπράξει-με οποιαδήποτε μορφή συμμετοχής- ποινικά αδικήματα που σχετίζονται με οποιαδήποτε μορφής χρηματισμό (μέσω σύναψης υπόγειων συμφωνιών απευθείας ή μέσω παρένθετων προσώπων) να μην απαλλάσσονται των ευθυνών τους λόγω συμπλήρωσης της αποσβεστικής προθεσμίας, αλλά να λογοδοτούν και να υφίστανται τις ανάλογες ποινικές κυρώσεις κατόπιν παραπομπής τους στην τακτική δικαιοσύνη, ήτοι στα αρμόδια δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, των ειδικών ποινικών νόμων και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι παγίως και από την πρώτη στιγμή, ο Λαϊκός Σύνδεσμος- Χρυσή Αυγή έχει ταχθεί υπέρ της άμεσης κατάργησης του κατάπτυστου νόμου περί ανευθυνότητας (και όχι «ευθύνης») Υπουργών, τον οποίο θεωρεί μια από τις σημαντικότερες αιτίες απαξίωσης του πολιτικού συστήματος, που ενισχύει τη διαφθορά και αποτελεί το βασικότερο από τα κακώς νοούμενα «κεκτημένα» της συναλλαγής και της πολιτικής υποκρισίας στη χώρα μας, μαζί με τη «βουλευτική ασυλία». Πεποίθησή μας είναι ότι εάν το πολιτικό σύστημα είχε την παραμικρότερη πρόθεση να προχωρήσει με την αναθεώρηση στην κατάργηση του νομοθετήματος αυτού μαζί με το άρθρο 86 Συντ., θα το είχε ήδη παρακάμψει με τους ανωτέρω **υπαρκτούς σήμερα** νομικούς τρόπους, που αναφέρθηκαν ανωτέρω και προτείνονται από πολλούς επιστήμονες, αντί να καλύπτεται ένοχα πίσω από τη δήθεν «μελλοντική αναθεώρηση». Αυτός επομένως, είναι ο μοναδικός λόγος για τον οποίο δεν επιλέγονται οι ανωτέρω λύσεις, αυτός είναι ο λόγος που τόσες διαπιστωμένες και τεκμηριωμένες νομικά εγκληματικές πράξεις Υπουργών και συνεργατών τους, παραμένουν ακόμα στο απυρόβλητο, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της Δικαιοσύνης.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Από την πρώτη στιγμή της σύστασης της εν λόγω Επιτροπής- της πρώτης με τα διευρυμένα ανακριτικά και εισαγγελικά καθήκοντα- διεφάνη η απροθυμία της πλειοψηφίας και στη συνέχεια του συνόλου του πολιτικού συστήματος όπως εκπροσωπήθηκε σε αυτή- πλην της Χρυσής Αυγής ασφαλώς- να προχωρήσει σε ουσιαστική διερεύνηση των εγκληματικών πράξεων που θα διαπιστώνονταν στην πορεία των εργασιών της. Δεν είναι τυχαίο που αυτή η δικαιολογημένη απροθυμία, από πλευράς του κατεστημένου πολιτικού συστήματος, μετατράπηκε σε έκδηλη αμηχανία, όταν ζητήθηκε επισήμως από τη Χρυσή Αυγή, μεταξύ άλλων, να κληθεί ως μάρτυρας (καταρχήν) ο πρώην Πρωθυπουργός Κ. Σημίτης, επί των ημερών του οποίου έλαβαν χώρα πλήθος παραβατικών συμπεριφορών του διερευνωμένου Υπουργού του Παπαντωνίου, όπως ακριβώς είχε συμβεί προγενέστερα και με την περίπτωση Τσοχατζόπουλου. Αμέσως μετά την υποβολή του αιτήματος- που στηρίζεται απόλυτα στις κείμενες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής όσο και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας σχετικά με την εξέταση μαρτύρων- η πλειοψηφία αλλά και τα περισσότερα κόμματα δια των εκπροσώπων τους, δήλωσαν θρασύτατα είτε ότι «δεν υπάρχει χρόνος» είτε ότι «έχει ήδη επιληφθεί η Δικαιοσύνη»!

Αν όμως, οποιαδήποτε από αυτές τις δικαιολογίες περιείχε το ελάχιστο ποσοστό αλήθειας, τότε η σύσταση της εν λόγω Επιτροπής είχε ως μοναδικό σκοπό όχι να διερευνήσει οτιδήποτε, αλλά αντίθετα να αποτελέσει το «αναγκαίο άλλοθι» για τη συγκάλυψη της υπόθεσης των εξοπλιστικών προγραμμάτων και όσων συμμετείχαν σε αυτά. Επομένως δεν υπήρχε κανένας απολύτως λόγος να συσταθεί εξαρχής, αφού η Δικαιοσύνη ήταν γνωστό ότι είχε επιληφθεί και είχε ήδη προχωρήσει σε εκτεταμένες έρευνες σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία του ερευνώμενου Παπαντωνίου.

Ο μοναδικός επομένως λόγος να συσταθεί η Επιτροπή ήταν όχι να «ανακαλύψει» τα ήδη γνωστά, αλλά να περιχαρακώσει και να «οριοθετήσει» τις ευθύνες στον ήδη ερευνώμενο από την τακτική Δικαιοσύνη Παπαντωνίου, **χωρίς να αγγίξει όμως ταυτόχρονα, κανέναν άλλον, ούτε συνεργάτη του, ούτε προϊστάμενό του, έστω και στο επίπεδο αόριστων «ευθυνών»**. Είναι προφανές

ότι ένα πόρισμα που θα στηριζόταν σε πολύμηνες έρευνες, εξετάσεις μαρτύρων, άνοιγμα λογαριασμών δεκάδων εμπλεκομένων προσώπων και συνεργασία ξένων κρατών μέσω της δικαστικής συνδρομής, θα δημιουργούσε όχι μόνο το απαραίτητο κλίμα αλλά και τις ποινικές προϋποθέσεις να ασκηθούν διώξεις σε πολλά άλλα πρόσωπα, πέραν του Παπαντωνίου. **Αυτό ήταν ακριβώς που ήθελε να αποφύγει με την Επιτροπή το πολιτικό σύστημα.** Και το κατάφερε με τον προσχηματικό τρόπο που τη μεθόδευσε, με τον ασφυκτικό χρονικό ορίζοντα που της όρισε και με την απαγόρευση που επέβαλε στη Χρυσή Αυγή να κλητεύσει ουσιώδεις μάρτυρες για την ανακάλυψη της αλήθειας.

Οι προθέσεις του συστήματος όμως, διεφάνησαν από την αρχή και με μια άλλη, δευτερεύουσα επιλογή του: Να απαγορεύσει τη δημοσιότητα στη διαδικασία, σε τέτοιο βαθμό που ακόμα και τα πρακτικά της Επιτροπής να παρέχονται μόνο στους Βουλευτές που συμμετέχουν και χωρίς τη δυνατότητα αναπαραγωγής του αποδεικτικού υλικού. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλιζόταν το αναγκαίο «στεγανό» στην πληροφόρηση με το πρόσχημα του «απορρήτου» των ανακριτικών πράξεων που προβλέπει ο ΚΠΔ, πράξεις όμως που ουδέποτε έγιναν!

Υπό τις απαράδεκτες αυτές διαδικαστικές και πολιτικές συνθήκες που επιβλήθηκαν από την πλειοψηφία της Επιτροπής, σε αγαστή συνεργασία όλων των κομμάτων που συμμετείχαν σε αυτήν, η Χρυσή Αυγή είχε δύο επιλογές: Ή την καταγγελία των μεθοδεύσεων, με την συνακόλουθη αποχώρησή της από τις εργασίες της Επιτροπής ή την παραμονή σε αυτή, τη συγκέντρωση των απαιτήτων στοιχείων μέσω των συνεχών αιτημάτων που υπέβαλε και την σύνταξη ενός πορίσματος που θα στήριζε τα επιχειρήματά της περί συγκάλυψης. Επέλεξε το δεύτερο, όχι μόνο γιατί μέσω αυτού του τρόπου κατάφερε να συγκεντρώσει- εκτός διαδικασίας- σημαντικά στοιχεία για την διακομματική ευθύνη στους εξοπλισμούς, αλλά και επειδή απέδειξε μέσω των παρεμβάσεών της, με τον πλέον πρόδηλο τρόπο, την απόφαση του πολιτικού συστήματος για την συγκάλυψη αυτή, μέσω της απορρίψεως όλων των αιτημάτων της από την Επιτροπή ή μέσω της «ένοχης σιωπής» των μελών της, όταν αναφερόταν σε συγκεκριμένα στοιχεία που οδηγούσαν σε ευθύνες πολιτικών προσώπων.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι δια στόματος του Προέδρου της Επιτροπής δηλώθηκε στους βουλευτές ότι «διαφαίνεται αναρμοδιότητα της Επιτροπής» όσον αφορά το (μοναδικό εξεταζόμενο λόγω αποσβεστικής προθεσμίας) αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Από την αποστολή των δικαστικών αποφάσεων που ζητήθηκαν από την Δικαιοσύνη, σύμφωνα με αυτή την εκδοχή, προέκυψε δήθεν ότι τα χρήματα κατατέθηκαν σε χρονική περίοδο τουλάχιστον ένα έτος πριν ο Παπαντωνίου γίνει Υπουργός Άμυνας, άρα σε περίοδο που δεν αφορά τη συγκεκριμένη Επιτροπή! Το αμείλικτο ερώτημα που διατυπώσαμε προηγουμένως και το οποίο προκύπτει εκ νέου είναι το εξής: Δεδομένου ότι οι εν λόγω αποφάσεις της Δικαιοσύνης για τον Παπαντωνίου ήταν ήδη γνωστές, εφόσον είχαν εκδοθεί πριν τη σύστασή της και είχαν δημοσιευτεί, η πρόσβαση δε σε αυτές ήταν απλούστατη, ποιος ο λόγος εξαρχής της σύστασης της Επιτροπής;

Σε αυτό το πλήρως αντίξοο για διερεύνηση της αλήθειας κλίμα που δημιουργήθηκε, η Χρυσή Αυγή στόχευσε εξαρχής στην ουσία της υπόθεσης: Προσπάθησε με συνεχείς παρεμβάσεις όχι μόνο να παρατείνει κατά το δυνατόν τις εργασίες της, αλλά να κλητεύσει μάρτυρες, να ζητήσει έγγραφα και άνοιγμα λογαριασμών, να αιτηθεί τη συνδρομή της Δικαιοσύνης για δικαστική συνδρομή και

εν γένει να χρησιμοποιήσει όλο το οπλοστάσιο της Ποινικής Δικονομίας και του Κανονισμού που της επέτρεπε (θεωρητικά) να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα. Όταν αντελήφθη ότι ο σκοπός της Επιτροπής ήταν διαφορετικός από εκείνον που είχε εξαγγελθεί, η Χρυσή Αυγή, αξιοποιώντας τα λιγοστά για έρευνα στοιχεία που παρασχέθηκαν και ενεργώντας αυτόνομα- όπως φαίνεται και από τις πλείστες παρεμβάσεις της στο Προεδρείο- ήρθε σε επαφή με μάρτυρες και ανέδειξε στοιχεία που δημιούργησαν αντιδράσεις και αμηχανία στα υπόλοιπα μέλη, εφόσον αντιλήφθηκαν ότι είναι η μοναδική πολιτική δύναμη που έχει σκοπό να αξιοποιήσει την ευκαιρία και να αποδώσει απτά αποτελέσματα.

Πεποίθησή μας είναι, πως ανεξαρτήτως των νομικών δυσλειτουργιών που αναπτύξαμε ανωτέρω, ένας κυρίαρχος λόγος για τον οποίο η Επιτροπή δεν μακροημέρευσε ήταν **η εμμονή της Χρυσής Αυγής για την κλήση συγκεκριμένων μαρτύρων για την ανακάλυψη της αλήθειας**. Αυτό άλλωστε αποτυπώνεται αναμφισβήτητα στα σχετικά πρακτικά των Συνεδριάσεων της, από τα οποία διαφαίνεται ότι το Σώμα, μετά τις συνεχείς παρεμβάσεις της Χρυσής Αυγής, εξετάζει πλέον **το ενδεχόμενο της σύστασης νέων Επιτροπών για τη διερεύνηση του συνόλου των εξοπλιστικών, ασχέτως της παραπομπής Παπαντωνίου**.

Η θέση της Χρυσής Αυγής, που διατυπώθηκε επανειλημμένως και στην Επιτροπή, είναι ότι αποτελεί προϋπόθεση διαφάνειας **η διερεύνηση των εξοπλιστικών συμβάσεων για όλες τις χρονικές περιόδους, ήτοι και εκείνες επί της Υπουργίας των κ.κ. Μείμαράκη και Σπηλιωτόπουλου**, δηλαδή και εκείνων που κλήθηκαν να εφαρμόσουν τα εξοπλιστικά προγράμματα των υπό έρευνα συμβάσεων και όχι μόνο εκείνων που τις υπέγραψαν.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ

Η υπερψήφιση από την Ολομέλεια της παρούσας Επιτροπής έλαβε χώρα στις 28 Μαρτίου 2017.

Η Επιτροπή άρχισε τις εργασίες της με προοπτικές μακροημέρευσης και σε διάστημα τριών μηνών συνεδρίασε ελάχιστες φορές, χωρίς να εξετάσει κανέναν μάρτυρα!

Ας σημειωθεί ότι κατά την πρώτη συνεδρίαση ο Λαϊκός Σύνδεσμος-Χρυσή Αυγή είχε προτείνει την κλήση προς εξέταση 13 προσώπων, μεταξύ των οποίων και του πρώην Πρωθυπουργών Κωνσταντίνου Σημίτη και του Γ.Γ. Εξοπλισμών κ. Ευ. Βασιλάκου.

Ιδιαίτερως σημαντική κρίνεται η παράλειψη κλήσης προς εξέταση των παραπάνω προσώπων για τους εξής λόγους: Όπως διεφάνη από τα έγγραφα που τέθηκαν σε γνώση μας, οι εισηγήσεις των αρμόδιων Υπουργών περί των εξοπλισμών συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων όχι μόνο δεν ήταν δεσμευτικές για το ΚΥΣΕΑ, αλλά αντίθετα **τροποποιούνται κατόπιν πρωθυπουργικής παρεμβάσεως**. Είναι επομένως άτοπο τόσο λογικά όσο και νομικά να φέρεται ως μοναδικός υπεύθυνος ο Υπουργός επί των ημερών του οποίου υπεγράφη μια σύμβαση, έστω και αν αυτός δεν ήταν ο εισηγητής της πρότασης, ενώ να παραμένει στο απυρόβλητο εκείνος που πραγματικά πρότεινε τον συγκεκριμένο εξοπλισμό. Επ' αυτού του ζητήματος, **επιφυλασσόμαστε να παράσχουμε στην Ολομέλεια τις απαραίτητες αποδείξεις** που θεμελιώνουν την αποφασιστική αρμοδιότητα του Πρωθυπουργού Σημίτη κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο. Επομένως η μη κλήση του ως μάρτυρα, αυτό ακριβώς ήθελε να αποφύγει: Την ανάδειξη των ευθυνών του.

Σε σχέση με την κλήση ως μάρτυρα του κ. Βασιλάκου, που διετέλεσε Γ.Γ. Εξοπλισμών, τόσο στην περίοδο Υπουργίας Μείμαράκη όσο και Παπαντωνίου, πρέπει να σημειώσουμε τα εξής: Αποτελεί τον πλέον κομβικό μάρτυρα στην εξεταζόμενη υπόθεση, δεδομένου ότι διαθέτει τόσο την εμπειρία όσο και την αναμφισβήτητη εμπιστοσύνη που επέδειξαν στο πρόσωπό του οι προϊστάμενοί του με το να τον διατηρήσουν στην ευαίσθητη θέση του Γ.Γ. Εξοπλισμών, παρά την κυβερνητική αλλαγή. Επομένως τα συμπεράσματα από την θητεία του και τα στοιχεία που θα εισέφερε, μόνο αμελητέα δεν θα μπορούσαν να είναι. Αυτό διεφάνη αμέσως, τόσο από την αμηχανία που προκλήθηκε στην Επιτροπή από την πρόταση του ονόματός του ως μάρτυρα, όσο και από τα **συγκεκριμένα στοιχεία που έδωσε** και που απεκρύβησαν, όπως για παράδειγμα ότι το ΚΥΣΕΑ **τηρεί πρακτικά συνεδριάσεων**, από τα οποία μπορούν να αποδειχθούν τόσο οι εισηγήσεις, όσο και οι εισηγητές της κάθε συμβάσεως ξεχωριστά.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 1 περ. α Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προκαταρκτική εξέταση διενεργείται προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχει περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης.

Επομένως, για τη συγκρότηση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης κατ' άρθρον 153 επ. Κανονισμού Βουλής, δεν απαιτείται η ύπαρξη αποδείξεων για την τέλεση αδικήματος, ούτε καν επαρκείς ενδείξεις. Γίνεται ακριβώς για να διαπιστωθεί αν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις τέλεσης αδικήματος.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, έχουν προκύψει όχι μόνο ενδείξεις για την τέλεση αδικημάτων αλλά αποδείξεις. Συντρέχουν επομένως όλες οι προβλεπόμενες από το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής προϋποθέσεις για την άσκηση ποινικής δίωξης και την παραπομπή προσώπων ενώπιον της Δικαιοσύνης, είτε μέσω της επέκτασης του κατηγορητηρίου σε συναφείς πράξεις (σύμφωνα με το άρθρο 129 ΚΠΔ) αλλά και με την άσκηση νέων ποινικών διώξεων εις βάρος προσώπων που δεν περιλαμβάνονται στο πλαίσιο διερεύνησης της εν λόγω Επιτροπής, το εύρος της οποίας ήταν εξ αρχής υπερβολικά περιορισμένο, για τους λόγους που αναλυτικά αναφέραμε.

Είναι πασιδηλό λοιπόν, από τα στοιχεία που παρατέθηκαν πιο πάνω, ότι προκύπτουν αδιάσειστα στοιχεία για τις **διαχρονικές ποινικές ευθύνες στον τομέα των εξοπλισμών, τουλάχιστον από το έτος 1996 και εντεύθεν**, όχι μόνο του υπό διερεύνηση πρώην Υπουργού Παπαντωνίου, αλλά και από άλλους, Υπουργούς, Γενικούς Γραμματείς, Αξιωματικούς, τους οποίους η Επιτροπή, με διάφορες μεθοδεύσεις, προσπάθησε να κρατήσει στο απυρόβλητο.

Η εμμονή της Χρυσής Αυγής στην αποκάλυψη ολόκληρου του παρασκηνίου που οδήγησε στην απώλεια δεκάδων δισεκατομμυρίων Ευρώ σε οπλικά συστήματα και συμβάσεις που θα έπρεπε να είχαν εκτελεστεί με μέρος μόνο των χρημάτων που σπαταλήθηκαν και με λειτουργικότητα απείρως μεγαλύτερη από την τρέχουσα για την προμήθειά τους, ήταν εκείνη που οδηγεί στην ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση της «ύποπτης περιόδου» μέσα στην οποία τα δημόσια χρέος σκαρφάλωσε από το 99% του ΑΕΠ ενδεικτικά από το 1995 στο εξωφρενικό 179,2% του ΑΕΠ το 2016. Η Χρυσή Αυγή κρίνει ότι είναι απολύτως αναγκαίο όχι μόνο για την απόδοση ευθυνών στους υπαίτιους αλλά και για λόγους ιστορικούς, να καταγραφούν με κάθε πιθανή λεπτομέρεια όσοι έχουν συμμετάσχει στο «πάρτυ των εξοπλισμών» που εκτός από πλούτο για τους ίδιους και τις οικογένειές τους, οδήγησε, μαζί με άλλα

«παραπτώματα» της μεταπολίτευσης, τους πολίτες σε εξαθλίωση και τη χώρα σε επιτροπεία.

Γενική πεποίθηση που προέκυψε από τα υπό διερεύνηση στοιχεία ότι πρέπει να επανεξεταστούν όλες οι εξοπλιστικές συμβάσεις από το 1996 μέχρι σήμερα γιατί όλες έχουν περιέχουν οσμή σκανδάλου. Χαρακτηριστικό όλων ότι τις τεχνικές προδιαγραφές των υπό προμήθεια εξοπλισμών που προμηθεύεται το Δημόσιο, ενώ υποτίθεται ότι καταρτίζονται από τα αρμόδια Γενικά Επιτελεία (Στρατού, Ναυτικού, Αεροπορίας), λόγω έλλειψης τεχνικής κατάρτισης, στην πράξη καταρτίζονται από τους **αντιπροσώπους των εταιρειών που τα προμηθεύουν**. Οι εταιρείες μέσω των εκθέσεων και των αντιπροσώπων τους στην Ελλάδα παρουσιάζουν τα νέα οπλικά συστήματα και τις τεχνικές προδιαγραφές τους και τα Γενικά Επιτελεία κάνουν μια σύνθεση των προδιαγραφών από το όπλο που ταιριάζει σε ένα από τα προωθούμενα οπλικά συστήματα. Έτσι ο «διαγωνισμός» που ακολουθεί για την προμήθειά του, ουσιαστικά έχει φωτογραφίσει το όπλο που πρόκειται να προμηθευτεί το Δημόσιο.

Δεδομένου ότι στην πρόταση για σύσταση της Επιτροπής της πλειοψηφίας περιέχονται οι περισσότεροι από τους επίμαχους εξοπλισμούς της περιόδου Παπαντωνίου, επιλέξαμε στα συμπεράσματά μας να συμπεριλάβουμε μεθοδολογικά, τα στοιχεία που τέθηκαν υπ' όψιν μας που μπορεί να αφορούν και την περίοδο Μείμαράκη. Για τη Χρυσή Αυγή οι «περίοδοι ευθύνης» για την διασπάθιση του δημοσίου χρήματος δεν έχουν πολιτικές αποχρώσεις, αλλά είναι ενιαίες: Ανήκουν στο διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα, μέρος του οποίου αποτελούν όχι μόνο τα δύο μεγάλα κόμματα και όπως αυτά έχουν εξελιχθεί για λόγους πολιτικού μάρκετινγκ (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ) αλλά και όλα τα υπόλοιπα που συνεισφέρουν, ανέχονται, συνομολογούν και βοηθούν τη διαιώνιση του πολιτικού συστήματος και του προσωπικού του που είναι υπεύθυνο για την εξαθλίωση της χώρας και των Ελλήνων πολιτών.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι ευθύνες δεν μπορούν να διαχωριστούν και είναι ενιαίες, όπως ενιαία πρέπει να είναι και η αντιμετώπισή τους, αντίθετα με τον αποσπασματικό τρόπο που κάθε φορά επιλέγει η εκάστοτε πλειοψηφία για καθαρά επικοινωνιακούς σκοπούς.

Σε σχέση με την προμήθεια των αρμάτων LEOPARD (που εν μέρει συμπεριλαμβάνονται στην πρόταση): Η τιμή προσφορά της εταιρείας ήταν 2,2 δις Ευρώ για 246 άρματα με πυρομαχικά. Το ΚΥΣΕΑ επί Υπουργίας Μείμαράκη προχώρησε σε κατακύρωση 170 αρμάτων ΧΩΡΙΣ πυρομαχικά για 1,7 δις. Το ίδιο ακριβώς έγινε και με την προμήθεια των υποβρυχίων τύπου S 214. Ο προϋπολογισμός ήταν για προμήθεια τεσσάρων το 1996 έναντι 924 εκ. Ευρώ και το 2002 παρελήφθησαν υποβρύχια τα ίδια έναντι 1,7 δις Ευρώ.

Το υποβρύχιο «Παπανικολής» κατασκευάστηκε στη Γερμανία ως πρωτότυπο, χωρίς να έχει δοκιμαστεί ξανά και η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που θα το προμηθευόταν. Πέραν του προβλήματος με την κλίση, είχε πρόβλημα με το λογισμικό και με το περισκόπιο στο οποίο παρατηρήθηκε εξ αρχής εισροή υδάτων. Όταν έγινε προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων (που δεν περιλαμβάνονταν στη σύμβαση) υπέστη μεγαλύτερη ζημιά γιατί κατέστη σημαντικά βαρύτερο και υποβαθμίστηκε η επάρκειά του σε κατάδυση/ανάδυση. Το εκτόπισμά του έφτασε τους 1800 τόνους από 1400 που απαιτούσε για την παραλαβή του το ΠΝ. Παρά ταύτα αντί να ακυρωθεί η πώληση, όπως θα ήταν αναμενόμενο λογικά και να ζητηθεί αποζημίωση, παρελήφθη κανονικά, αντί για τον Σεπτέμβριο του 2005, τον

Σεπτέμβριο του 2006. Οι δοκιμές έγιναν μόλις τον Μάιο του 2005 επί Υπουργίας Μείμαράκη. Χαρακτηριστικό εξάλλου είναι **οι εν λόγω συμβάσεις ΔΕΝ ελέγχθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο (και αυτό συμβαίνει για όλες τις συμβάσεις που υπεγράφησαν μεταξύ 1996-2004!)**. Είναι προφανές ότι η αποκάλυψη των στοιχείων αυτών υπερβαίνουν το αποσπασματικό έργο της εν λόγω Επιτροπής, αφού εκτείνονται σε χρόνο προγενέστερο του εξεταζομένου και αφορούν πρόσωπα περισσότερα του ελεγχόμενου.

Αντιστοίχως, η σύμβαση για τον εκσυγχρονισμό των φρεγατών τύπου «S», που αφορά την περίοδο της Υπουργίας Παπαντωνίου, ήρθε στη δημοσιότητα με το στέλεχος της Thales Engineering Μισέλ Ζοσεράν. Η απόφαση για τον εκσυγχρονισμό έγινε το 2002 επί Παπαντωνίου από το ΚΥΣΕΑ και το έργο δόθηκε στα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά και στο ολλανδικό παράρτημα της Thales.

Σε συνέντευξη που έδωσε ο Ζοσεράν στη Liberation τον Οκτώβριο του 2005 δήλωσε ότι σύμφωνα με διάλογο που είχε το 2002 με τον αντιπρόσωπο της Thales στην Ελλάδα, **του είπε ότι ο Υπουργός (Παπαντωνίου) παίρνει προμήθεια 7-10%, που πιθανολογείται ότι αποτελεί μέρος των αναζητούμενων μέσω της κατηγορίας περί «νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες» κεφαλαίων των λογαριασμών Παπαντωνίου**. Καθίσταται προφανές ότι η διερεύνηση αυτής της υπόθεσης, που άπτεται άμεσα του έργου της Επιτροπής, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να συνεχίσει κατόπιν της αποφάσεως περί τερματισμού των εργασιών της, για τους λόγους που ανωτέρω αναπτύξαμε.

Η Χρυσή Αυγή, είχε σκοπό, όπως διεφάνη με το σύνολο των σχετικών παρεμβάσεων της στην Επιτροπή, να υποβάλει περαιτέρω αίτημα για κλήση του εν λόγω μάρτυρα ενώπιόν της, στελέχους της προμηθεύτριας εταιρείας, ο οποίος και θα κατέθετε συγκεκριμένα, ποιος ήταν ο Έλληνας εμπλεκόμενος στην αγοραπωλησία που του εκμυστηρεύτηκε περί της προμήθειας του ελεγχόμενου Παπαντωνίου. Με τον τρόπο αυτό- και μέσω της κλήσεως και του ετέρου μάρτυρα- θα μπορούσε άμεσα να διαλευκανθεί το σκέλος της κατηγορίας που αφορά την νομιμοποίηση παράνομων εσόδων, αφού για πρώτη φορά η ελληνική Δικαιοσύνη θα έφτανε στην «πηγή» της παράνομης χρηματοδότησης και όχι στη ανακάλυψη των κεφαλαίων εκ του αποτελέσματος, δια της φοροδιαφυγής του υπαιτίου, όπως γίνεται τώρα.

Ένα άλλο κρισιμότητα στοιχείο που προέκυψε δια της ...σιγής της Επιτροπής σε σχετική αποκάλυψη, είναι το γεγονός της τηρήσεως αναλυτικών πρακτικών στο ΚΥΣΕΑ, γεγονός που μεθοδικά έχει αποκρυσταλλωθεί διαχρονικά από όλες τις εξεταστικές επιτροπές που έχουν ερευνήσει αντίστοιχα θέματα. Ποιος είναι ο λόγος που συμβαίνει αυτό; Η απάντηση είναι προφανής: Θα αρκούσε η ανάγνωση αυτών των πρακτικών, που φανερώνουν τις θέσεις καθενός από τους συμμετέχοντες στα Συμβούλια για να διαφανεί ποιος υπηρετεί συμφέροντα, ποιος ενεργεί ως «ντίλερ» εξοπλισμών και ποιος είναι εκείνος που διαφυλάσσει το δημόσιο συμφέρον. Με τον ίδιο τρόπο θα διαφαινόταν χωρίς αμφιβολίες, εν είδει αποδείξεων, η στάση του εκάστοτε Πρωθυπουργού και συγκεκριμένα το εάν ισχύει, σύμφωνα με ασφαλέστερες πληροφορίες αλλά και **έγγραφα αποδείξεις που διαθέτει η Χρυσή Αυγή**, το ότι ο Πρωθυπουργός Σημίτης **όχι μόνο είχε άποψη για τα εξοπλιστικά προγράμματα επί των ημερών του, αλλά και ότι επέβαλε με συγκεκριμένους τρόπους την θέλησή του στο ΚΥΣΕΑ, η οποία γινόταν αποδεκτή**.

Η διακομματική «ομερτά» όσων έχουν συμμετάσχει σε ανάλογες μεθοδεύσεις, αποδεικνύεται από το γεγονός ότι τα λεγόμενα ΦΕΕ (Φύλλα Ενημέρωσης Εισηγήσεων) που τηρούνται σχετικά με τις εισηγήσεις του κάθε

συμμετέχοντος οργάνου ...**χάθηκαν μυστηριωδώς** επί ημερών Μείμαράκη, το 2006, όταν αναζητήθηκαν για συγκεκριμένους λόγους από τον Γ.Γ. Εξοπλισμών κ. Βασιλάκο, χωρίς ασφαλώς να αναζητηθούν σχετικές ευθύνες. Είναι ο ίδιος λόγος για τον οποίο επιβάλλεται απόλυτη σιωπή σχετικά με τα πρακτικά αυτά, που τηρούντο, όπως άλλωστε δηλώσαμε στην Επιτροπή από συγκεκριμένο Ταξίαρχο, στην περίπτωση της περιόδου Παπαντωνίου, η κλήση του οποίου θα επεφύλασσε αρκετές εκπλήξεις σε όσους επέμεναν να τερματίσει άδοξα τις εργασίες της η Επιτροπή...

Ένα άλλο κρίσιμο στοιχείο προς απόδειξη των ανωτέρω είναι να διερευνηθεί ποια είναι η διαδικασία επιλογής των οπλικών συστημάτων και η εκτίμηση των αναγκών με την δημιουργία short list και κριτήρια επιλογής στα οποία πρέπει να περιλαμβάνονται και άλλα κριτήρια όπως είναι της εξωτερικής πολιτικής, αντισταθμιστικά και πολλά ακόμη αλλά και η προετοιμασία εισήγησης από τον Υπουργό για το ΚΥΣΕΑ. Συμμετοχή Γ.Δ.Ε. Πόσες εναλλακτικές υπήρχαν και με ποια κριτήρια επιλέχθηκαν;

Χαρακτηριστικό εξάλλου είναι ότι σύμφωνα με την διαδικασία που πρέπει να τηρείται στο ΚΥΣΕΑ πρέπει να τηρούνται τα πρακτικά όλων των συνεδριάσεων – τα οποία δεν προκύπτει πώς τηρούνται – όπως άλλωστε δηλώθηκε από τον συγκεκριμένο Ταξίαρχο Ιωαννίδη. Να περιέχεται και να προηγείται η εισήγηση, να ακολουθούν οι προτάσεις, να έπεται η συζήτηση και να ακολουθεί κατόπιν ψηφοφορία η απόφαση.

Στην δε περίπτωση των F -16 ο Υπουργός εισηγήθηκε τα F -15 της BOEING. Ο Σημίτης και το ΚΥΣΕΑ αποφάσισαν τα F-16 της Martin Lockheed. Η πληρωμή γίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Η κατάρτιση των συμβάσεων και ο έλεγχος νομιμότητας – συνήθως δίνεται η εντολή από το ΚΥΣΕΑ – στο υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Σε σχέση με τα αντισταθμιστικά. Πώς αυτά υλοποιούνται και από ποιόν επιβλέπονται; Κανονικά από το Υπουργείο Οικονομικών, ήδη Εθνικής Οικονομίας και ενημέρωση – επίβλεψη ΚΥΣΕΑ. Στην δίκη Τσοχατζόπουλου αναδείχθηκε ότι οι μίζες δίνονταν από τα αντισταθμιστικά ΠΟΥ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΗΛΕΓΧΕ. Οι πολιτικοί μέλη του ΚΥΣΕΑ στην δίκη αρνήθηκαν ότι υπήρχαν πρακτικά. Αντίθετα, ο αρχηγός του ΓΕΕΘΑ, που συμμετείχε στο ΚΥΣΕΑ και με δικαίωμα ψήφου ο κ. Παραγιουδάκης, είπε ότι υπήρχαν βέβαια πρακτικά και γίνονταν πάντοτε ενδελεχής συζήτηση για τα θέματα. Δηλαδή διέψευσε (!) τον κ. Σημίτη και τους υπόλοιπους όπως τον κ. Παπαντωνίου, κ. Παπανδρέου, κ. Βενιζέλο κλπ. που είπαν ότι δεν γίνονταν συζήτηση και απλώς υπέγραφαν ότι τους έφερνε ο Υπουργός Άμυνας. Κατατέθηκε δε ότι στο Υπουργείο υπήρχαν πολλοί dealers οπλικών συστημάτων. Η αποκάλυψη έγινε από τους Αμερικάνους και τον έλεγχο στην Ferrostaal και εν συνεχεία μετά από καταδίκη από την Γερμανική Δικαιοσύνη σύμφωνα με την απόφαση του Μονάχου όπου καταδικάσθηκαν στελέχη της Ferrostaal και άτομα που κατάρτιζαν τον «κύκλο προσευχής» - μοίραζαν τις μίζες όπως ο Αβατάγγελος. Στο ΚΥΣΕΑ για τα υποβρύχια δεν υπέγραψε ο Υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Παπανδρέου και μάρτυρες είναι ΟΛΟΚΛΗΡΟ το ΚΥΣΕΑ και ο Αρχηγός του ΓΕΕΘΑ ο κ. Παραγιουδάκης. Ισχυρίστηκαν δε κλοπή του αρχείου του Τσοχατζόπουλου – τα φόρτωσαν σε έναν ...ρομά (!) ενώ ο Τσοχατζόπουλος μιλάει για χρηματοκιβώτιο με συστήματα ασφαλείας laser – διάρρηξη από ΕΥΠ. Άλλωστε όπως κατατέθηκε στην δίκη (μάλλον από τον κ. Βενιζέλο) για αυτό καταργήθηκαν τα αντισταθμιστικά γιατί ήταν άντρο ανομίας.

Στην εξεταστική του 2004, όλα κρίθηκαν καλά: Ο Βενιζέλος είχε πει ότι οι λογαριασμοί του Τσοχατζόπουλου είναι αριθμοί τηλεφώνων, ενώ από την έρευνα της Δικαιοσύνης απεδείχθη το αναμενόμενο, ότι δηλαδή επρόκειτο για τραπεζικούς λογαριασμούς. Τις ίδιες βέβαια συμβάσεις που κατήγγειλε η Νέα Δημοκρατία τις συνέχισε μετά επαίνων (όπως στην περίπτωση TOR M1 με τον Σπηλιωτόπουλο και τα Ναυπηγεία με τον Βενιζέλο).

Ο Σημίτης είπε όταν ρωτήθηκε από την έδρα ότι δεν υπήρχε έλεγχος για τα κονδύλια (πληρωμές-αντισταθμιστικά), το απόλυτα καθηλωτικό «...Εμείς μόνο υπογράφαμε...». Ποιος πίεζε για την παραλαβή των υποβρυχίων επί της Ν.Δ.;

Ο Σμπώκος, Γ.Γ. Εξοπλισμών, είπε ότι όλα αποφασίζονταν από το ΚΥΣΕΑ και τον Σημίτη, με την εξίσου χαρακτηριστική φράση που είναι καταγεγραμμένη στα πρακτικά της εν λόγω δίκης: «*Το Υπουργείο ούτε αρβύλα δεν μπορεί να αγοράσει χωρίς την έγκριση του ΚΥΣΕΑ...*». Μάλιστα η Βίκυ Σταμάτη, απολογούμενη, είπε ότι ο Τσοχατζόπουλος ονόμαζε τον Σημίτη «νονό» με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει...

Τα αντισταθμιστικά έπρεπε να εκτελούνται παράλληλα με την κύρια σύμβαση. Κανείς όμως δεν ήλεγχε την εκτέλεση, γιατί όλοι γνώριζαν ότι από εκεί έβγαιναν οι μίζες, μέσω μεσαζόντων και offshore εταιριών.

Επομένως ένα πλήθος στοιχείων, καταθέσεων, πρακτικών και άλλων σχετιζομένων με τις ερευνώμενες υποθέσεις **δεν θα αξιολογηθεί ποτέ από την εν λόγω Επιτροπή**, αφού με απόλυτη συνεργασία μεταξύ των κομμάτων που απετέλεσαν την πλειοψηφία σε αυτή, αποφασίστηκε αυτή να λήξει άδοξα τη θητεία της, αποτελώντας μόνο το «άλλοθι» για τα «παραγεγραμμένα εγκλήματα».

Αυτή η αγαστή συνεργασία των κομμάτων αποδεικνύεται περίτρανα και από το διανεμηθέν σχέδιο πορίσματος της Επιτροπής, από το οποίο δεν εξεπλάγη κανένας, πόσο μάλλον εμείς που εξ αρχής είχαμε τονίσει τον απαράδεκτα υποκριτικό τρόπο με τον οποίο η Κυβέρνηση, για καθαρά επικοινωνιακούς λόγους, επέλεξε στην παρούσα χρονική στιγμή να «επικυρώσει» την ειλημμένη απόφαση της Δικαιοσύνης για παραπομπή του Παπαντωνίου σε δίκη.

Χαρακτηριστικό είναι ότι στο «σχέδιο» γίνεται περιληπτική αναφορά στις 6 δικογραφίες που τον βαρύνουν, με στοιχεία που περιέχονται σε αυτές, τα οποία ζητήθηκαν από την Επιτροπή και χορηγήθηκαν από την Δικαιοσύνη, στην οποία όχι μόνο **ΗΔΗ εκκρεμούσαν οι υποθέσεις αυτές**, αλλά ήταν και ώριμες να εισαχθούν προς εκδίκαση. Το γεγονός ότι η Επιτροπή και τα κόμματα που τη συναπαρτίζουν αρνήθηκαν συστηματικά να μπουν στη λογική της κλήσεως μαρτύρων και στην απόκτηση εγγράφων μέσω δικαστικής συνδρομής, αποδεικνύει την προαποφασισμένη «παραπομπή» του Παπαντωνίου στην τακτική δικαιοσύνη, με τα ίδια ακριβώς στοιχεία που αυτή διέθετε και τα οποία χορήγησε, για το θλιβερό αυτό πολιτικό «σόου» της Προανακριτικής που επέλεξε η Κυβέρνηση να στήσει για τις δικές της μικροπολιτικές σκοπιμότητες.

Πιο συγκεκριμένα: Η Επιτροπή, όπως και καθένας από εμάς, γνώριζε από την πρώτη συνεδρίαση, πως η αδυναμία της παραπομπής του Παπαντωνίου σε Ειδικό Δικαστήριο, με βάση τις κατηγορίες της απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και τις άλλες **συναφείς**, πλην αυτής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ήταν αδύνατη, λόγω του συνταγματικού κωλύματος, που όλα τα κόμματα δήθεν «ξορκίζουν», αλλά κανένα δεν αναλαμβάνει την ευθύνη να διορθώσει, αφού τα ίδια αποτελούν εμπνευστές των απαράδεκτων διατάξεών του. Έτσι, η μοναδική κατηγορία για την οποία θα μπορούσε να διωχθεί – και διώκεται ήδη από τη Δικαιοσύνη- ήταν η τελευταία, αυτή για τη νομιμοποίηση. Σε τι φώτισε την

έρευνα της Δικαιοσύνης η βραχύβια αυτή Επιτροπή; Σε τίποτα απολύτως. Το αντίθετο: Έδωσε ισχυρά δείγματα απόπειρας συσκότισης των πραγματικών συνθηκών κάτω από τις οποίες το «πάρτυ των εξοπλισμών» εξελίχθηκε και έλαβε γιγαντιαίες διαστάσεις μεταξύ των ετών 1996 έως και σήμερα. Αυτή ήταν και η μόνιμη μέριμνα της Χρυσής Αυγής: Να φωτισθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η περίοδος αυτή, διακομματικά, πράγμα που ασφαλώς ξέφευγε τόσο από τα στενά όρια της Επιτροπής, όσο- κυρίως- και από τις στενές κομματικές επιδιώξεις των μελών της, που μοναδικό σκοπό είχαν να κλείσουν, το συντομότερο, οποιεσδήποτε αναφορές σε πρόσωπα και πράγματα που θα μπορούσαν να εκθέσουν την συνηγορία τους στα τεκταινόμενα της διαπλοκής, επί δεκαετίες.

Ο φόβος τους ήταν τέτοιος που όχι μόνο δεν θέλησαν να επεκταθούν σε ονοματολογία που αφορούσε «άλλες υποθέσεις», αλλά ακόμα δεν θέλησαν να επεκτείνουν την κατηγορία- όπως έχουν δικαίωμα από το νόμο- και κατά συμμετεχόντων μη πολιτικών προσώπων στην εξεταζόμενη υπόθεση, ώστε να μην «ανοίξει η βεντάλια» των συνενόχων, για ευνόητους πολιτικούς λόγους. Με τον τρόπο αυτό το «σχέδιο πορίσματος» κατέληξε να είναι «σχέδιο απόδρασης» από τις ευθύνες, τόσο για τους κυβερνητικούς όσο και για τους δήθεν «αντιπολιτευόμενους» πλην Χρυσής Αυγής ασφαλώς, που ήταν η μόνη που είπε ονόματα, καταλόγισε ευθύνες και ζήτησε να κληθούν συγκεκριμένοι, αυτονόητα εμπλεκόμενοι στην υπόθεση, μάρτυρες.

Το μνημείο της πολιτικής υποκρισίας, έφτασε στο σημείο, να μην αναφέρει καν τις διακρίνουσες νομικές απόψεις περί της υπαρκτής δυνατότητας «παράκαμψης» της κρατούσας περί μη προόδου της υπόθεσης άποψης, που βασίζεται στον κατάπτυστο νόμο περί ευθύνης Υπουργών. Μόνο η Χρυσή Αυγή είχε για ακόμα μια φορά το θάρρος και το σθένος να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα και να διεξέλθει όσο πληρέστερα και συνοπτικά μπορούσε, το σύνολο των νομικών απόψεων που θα μπορούσαν να είχαν οδηγήσει σε μια πραγματική Επιτροπή και όχι σε μια παρωδία.

Το αποκορύφωμα αυτής της υποκριτικής στάσης, μια μόνο παράγραφος στο τέλος του «σχεδίου» με το οποίο η Επιτροπή «εύχεται» κάποια στιγμή στο μέλλον, οι πολιτικές δυνάμεις (δηλαδή οι ίδιοι που εισηγήθηκαν τον νόμο και οι ίδιοι που τον διατηρούν στη ζωή) να καταφέρουν να τον ...καταργήσουν ώστε να μην εκφεύγουν από την Δικαιοσύνη τα ...εγκλήματά τους!

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 156 Κανονισμού Εργασιών της Βουλής, όπως αυτό ισχύει:

1. Αν η Βουλή αποφασίσει προκαταρκτική εξέταση, ορίζει από τα μέλη της δωδεκαμελή επιτροπή για τη διενέργειά της. Συγχρόνως ορίζει και την προθεσμία μέσα στην οποία η επιτροπή οφείλει να υποβάλει το πόρισμά της και το σχετικό αποδεικτικό υλικό.
2. Ο αριθμός των μελών της επιτροπής αυξάνεται έτσι ώστε να εκπροσωπούνται με ένα (1) τουλάχιστον μέλος και κατ' αναλογία πάντοτε της δύναμής τους όλες οι κατά τον Κανονισμό της Βουλής αναγνωριζόμενες Κοινοβουλευτικές Ομάδες.
3. Η επιτροπή συγκροτείται και λειτουργεί κατά τις διατάξεις των διαρκών κοινοβουλευτικών επιτροπών, που εφαρμόζονται αναλόγως. Μετά τη συγκρότησή της ορίζει δύο εισηγητές από τα μέλη της.

«4. Η Επιτροπή έχει όλες τις αρμοδιότητες του εισαγγελέα πρωτοδικών όταν αυτός ενεργεί προκαταρκτική εξέταση και μπορεί να αναθέτει σε εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών την ενέργεια ειδικότερων πράξεων σχετικών με το αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης. Κατά την προκαταρκτική εξέταση, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση δίωξης καλείται από την Επιτροπή να δώσει εξηγήσεις. Όταν η αξιόποινη πράξη για την οποία διενεργείται προκαταρκτική εξέταση συνεπάγεται για τον Υπουργό οικονομικά οφέλη, κατά την έννοια του άρθρου 76 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα, η Επιτροπή διατάσσει την κατάσχεσή τους.

Επειδή από όσα ανωτέρω εξετάστησαν κατά τις εργασίες της επιτροπής προκαταρκτικής εξέτασης, ανέκυψαν τουλάχιστον αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιοποιήσιμων πράξεων, όπως της υπεξαγωγής εγγράφων, της ψευδορκίας μάρτυρα, της ηθικής αυτουργίας σε ψευδορκία, ιδιαίτερος για την τυχρή των πρακτικών του ΚΥΣΕΑ, το σώμα των οποίων αγνοείται μολοντί ο αρχηγός του ΓΕΕΘΑ, που συμμετείχε στο ΚΥΣΕΑ και με δικαίωμα ψήφου κ. Παραγιουδάκης έχει ενώπιον Αρχής (Δικαστηρίου) καταθέσει, ότι υπήρχαν πρακτικά και γίνονταν πάντοτε ενδεδειγμένη συζήτηση για τα θέματα ημερησίας διατάξεως ΚΥΣΕΑ.

Επειδή στο άρθρο 10 παρ. 4 του ίδιου Νόμου ορίζεται «4. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα και οφείλει να επεκτείνει τη δίωξη και κατά των συμμετόχων που δεν αναφέρονται στην απόφαση της Βουλής για τη δίωξη. Κατά τα λοιπά ως προς τις αρμοδιότητες του ανακριτή και τη διενέργεια της ανάκρισης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Επίσης στο άρθρο 22 παρ. 1: «Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο νόμο αυτόν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Επειδή κατά τις εργασίες της επιτροπής προκαταρκτικής εξέτασης έχουν προκύψει αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιοποιήσιμων πράξεων, η διαλεύκανση των οποίων –σε περίπτωση που αποφασισθεί από την πλειοψηφία η παύση των εργασιών της επιτροπής χωρίς περαιτέρω ενέργεια ανακριτικών πράξεων- ανήκει στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Πεποίθηση της Χρυσής Αυγής αποτελεί, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα ότι νόμιμη παρίσταται ανάγκη :

1) Να διαβιβασθούν αντίγραφα του φακέλου της ποινικής δικογραφίας της παρούσης προκαταρκτικής επιτροπής στην αρμόδια κατά Νόμο Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών για την άσκηση των καθηκόντων της σχετικά με τη διερεύνηση των εγκλημάτων της υπεξαγωγής εγγράφων, της ψευδορκίας μάρτυρα, της ηθικής αυτουργίας σε αυτήν σχετικά με την τύχη των πρακτικών συνεδριάσεων ΚΥΣΕΑ κατά τα ειδικότερον ανωτέρω αναφερόμενα.

2) Να κληθούν ως μέλη των ΚΥΣΕΑ της 9/10/1998, 26/7/1999, 12/2/2002 που απεφάσισαν εξοπλιστικά προγράμματα που ελέγχθηκαν ή ελέγχονται από την Δικαιοσύνη για σωρεία αδικημάτων (Ferrostaal/HDW, ναυπήγηση υποβρυχίων τ. 214, δικαιώματα προαίρεσης κλπ) οι: Πάγκαλος Θεόδωρος ως ΥΠΕΞ, Παπανδρέου Βάσω ως Υπουργός Ανάπτυξης (1999), Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (1999) και Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων (2002), Παπανδρέου Γιώργος ως ΥΠΕΞ (2002) και αναπληρωτής ΥΠΕΞ (1998), Ρέππας Δημήτρης ως κυβερνητικός εκπρόσωπος, Ευάγγελος Βενιζέλος ως Υπουργός Ανάπτυξης (1999), Χρυσοχοϊδης Μιχάλης ως Υπουργός Δημόσιας Τάξης

(1999, 2002), Μαγκριώτης Γιάννης ως Υπουργός Μακεδονίας- Θράκης, Σκανδαλίδης Κώστας ως Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (2002). Μεταξύ αυτών, προεξάρχοντα ρόλο ασφαλώς πρέπει να έχει ο πρώην Πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Σημίτης όχι μόνο ως θεσμικά προϊστάμενος των ΚΥΣΕΑ αλλά και ως ουσιαστικά παρεμβαίνων στην λειτουργία τους, αφού με καταγεγραμμένες μαρτυρίες συνεργατών του στην πολύκροτη δίκη Τσοχατζόπουλου, έγινε σαφές ότι με δική του πρωτοβουλία, άλλαζαν οι εισηγήσεις των υπευθύνων (και νυν κατηγορουμένων) περί προμήθειας οπλικών συστημάτων. Η Χρυσή Αυγή, όπως άλλωστε σημειώθηκε και στην Επιτροπή **διαθέτει έγγραφες αποδείξεις περί του τρόπου παρεμβάσεώς του στη διαδικασία της επιλογής οπλικών συστημάτων**, τις οποίες επιφυλάσσεται να καταθέσει.

Στο πλαίσιο της κλήσεως μαρτύρων, επιτακτική επίσης καθίσταται η κλήση του Ευάγγελου Βασιλάκου Γ.Γ. Εξοπλισμών τόσο επί ΠΑΣΟΚ όσο και επί Ν.Δ., οι καταθέσεις του οποίου θα μπορούσαν να δώσουν καίριες απαντήσεις στα ερωτήματα της διαχρονικής και διακομματικής διαπλοκής που διέπει τους εξοπλισμούς στην Ελλάδα. Απαραίτητη και η κλήση του τέως Στρατηγού Μ. Παραγιουδάκη, ο οποίος στην δίκη Τσοχατζόπουλου, ανέπτυξε με πάσα σαφήνεια το ζήτημα των «πρακτικών του ΚΥΣΕΑ», τονίζοντας ότι αυτά τηρούντο ενδεδειγμένα, αντίθετα με όσους, ακόμα και στην παρούσα Επιτροπή, είχαν συμφέρον να υποστηρίξουν θρασύτατα ότι «δεν τηρούνται», για ευνόητους λόγους.

Υποχρεωτική, με την έννοια αυτή είναι και η κλήση τουλάχιστον του Γιάννη Σμπώκου, στενού συνεργάτη του Τσοχατζόπουλου ο οποίος, σε αντίθεση με τους υπολοίπους με την καταγεγραμμένη στα πρακτικά της δίκης Τσοχατζόπουλου δήλωσή του «χωρίς απόφαση του ΚΥΣΕΑ δεν παίρναμε ούτε κορδόνια για τις αρβύλες», ανέδειξε με τρόπο καταλυτικό την παρέμβαση και τις κομβικές ευθύνες του ΚΥΣΕΑ, που επίτηδες όλες οι πλευρές της Βουλής, για ευνόητους λόγους, επιθυμούν να υποβαθμίσουν.

3) Να επεκταθεί το κατηγορητήριο τουλάχιστον από το έτος 1996 μέχρι σήμερα (έτη μέσα στα οποία έως το 2004, κατά τον Βασιλάκο οι υπογραφόμενες από τους Υπουργούς συμβάσεις ΔΕΝ ελέγχονταν από το Ελεγκτικό Συνέδριο) **σε όλα τα πολιτικά πρόσωπα που υπέγραψαν τέτοιες συμβάσεις ή συμμετείχαν σε αυτές έχοντας αποφασιστικό ρόλο** ώστε να ελεγχθεί, έστω εκ των υστέρων, τόσο η νομιμότητά τους όσο και η ανάγκη προμήθειας των συστημάτων αυτών, επιχειρησιακά.

4) Αναγκαία συνέπεια αυτής της παραπάνω ενέργειας, η ενδεδειγμένη διερεύνηση **όλων των πόθεν έσχες** των παραπάνω προσώπων **με ταυτόχρονη άρση του τραπεζικού απορρήτου των ιδίων και των συγγενών τους μέχρι α΄ βαθμού**, προκειμένου να διαπιστωθεί με τον πλέον κατηγορηματικό και αδιάβλητο τρόπο, αν επήλθε αδικαιολόγητη επαύξηση της περιουσίας τους κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους με αποφασιστικό τρόπο στις επιτροπές που σχετίζονταν με τα εξοπλιστικά προγράμματα.

5) Για την διερεύνηση όλων των ανωτέρω **απαιτείται σύσταση μίας ή περισσότερων Εξεταστικών Επιτροπών** που θα έχουν τη συνταγματική και νομική αρμοδιότητα να ερευνήσουν ουσιαστικά κάθε πτυχή του διαχρονικού σκανδάλου των εξοπλισμών, που έχει στοιχίσει στον Ελληνικό λαό πακτωλούς χρημάτων από το ΑΕΠ, χρήματα που τα τελευταία χρόνια, πάλι με διακομματική συμφωνία, αναζητούνται από αιματηρές περικοπές σε δημόσιες δαπάνες, συντάξεις, παιδεία, υγεία και κάθε άλλη κοινωνική παροχή.

Συμπερασματικά καταλήγουμε στα εξής:

Η διαχρονική και διακομματική σιωπή του πολιτικού συστήματος στο επίπεδο των εξοπλισμών δικαιολογεί απόλυτα τόσο τον πανικό του όσο και την πρόωρη λήξη των εργασιών της Επιτροπής, ύστερα από τα συνεχή αιτήματα της Χρυσής Αυγής για ουσιαστική διερεύνηση της αλήθειας σε βάθος.

Μια Επιτροπή που ξεκίνησε με οιωνούς διαφάνειας και αμεροληψίας, τουλάχιστον από πλευράς δηλώσεων και προθέσεων, κατέληξε σε Επιτροπή συγκάλυψης εγκλημάτων, συμψηφισμού ευθυνών και αναμασήματος των τετριμμένων περί του νόμου περί ευθύνης υπουργών.

Η κυβερνητική πλειοψηφία, ενώ θα μπορούσε πράγματι να είχε αναδειχτεί, ως δήθεν έχοντας το «ηθικό πλεονέκτημα» σε κατήγορο των παλαιοκομματικών πρακτικών Υπουργών και συνεργατών τους που εγκλημάτισαν σε βάρος του Ελληνικού λαού, απεδείχθη θλιβερός συνεχιστής του διεφθαρμένου πολιτικού κατεστημένου, αποτελώντας την καλύτερη «μετάλλαξη» του. Η απόλυτη συμφωνία της με όσους έχουν «λερώσει τα χέρια τους», αποδεικνύεται περίτρανα και από τη συμπόρευσή της, ακόμα και με όρους κοινοβουλευτικούς, στα ίδια δεδομένα ενός δήθεν «πορίσματος» που δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να... παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική Δικαιοσύνη, από την οποία, λίγους μήνες πριν, άντλησε τα μοναδικά στοιχεία που δεν αξιοποίησε. Ενώ είχε την ιστορική ευκαιρία και να καλέσει καίριους μάρτυρες και να εμβαθύνει, να συγκρίνει στοιχεία και καταθέσεις, να ανοίξει λογαριασμούς και να ζητήσει άρσεις απορρήτων και δικαστικές συνδρομές, όχι μόνο δεν το έπραξε αλλά αποποιήθηκε των ευθυνών της, όταν διαπίστωσε πως η ενοχλητική παρουσία της Χρυσής Αυγής με τις παρεμβάσεις και τα αιτήματά της, θα μπορούσε να χαλάσει το κλίμα της διακομματικής συνεργασίας.

Αποδεικνύεται με τον τρόπο αυτό ότι η σύσταση και η άδοση λήξης της δήθεν Προανακριτικής αυτής Επιτροπής ήταν το θλιβερό άλλοθι του ίδιου του διεφθαρμένου πολιτικού συστήματος που πασχίζει για την αυτοσυντήρησή του, μέσα από διαδικασίες και μεθοδεύσεις που καμία σχέση δεν έχουν με διαφάνεια και δημοκρατία.

Η Χρυσή Αυγή, δεν θα υποστεί ποτέ τη σημαία της πραγματικής διαφάνειας και θα συμμετέχει όπου το Σύνταγμα των Ελλήνων επιτάσσει, προκειμένου, έστω και με τον τρόπο αυτό, να ακούγεται η φωνή της αλήθειας. Έχει την πεποίθηση ότι η εμμονή της στα υπαρκτά στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί και συνεχίζουν να συγκεντρώνονται από τη Δικαιοσύνη είναι ικανά ώστε στο μέλλον, υπό τις κατάλληλες πολιτικές συνθήκες, θα αποτελέσουν τη νομική βάση ώστε να συσταθούν Εξεταστικές Επιτροπές που θα φωτίσουν την ουσία των θλιβερών παραμέτρων ενός διαχρονικού σκανδάλου και θα αποδώσουν πραγματική και όχι εικονική Δικαιοσύνη σε όσους συμμετείχαν σε έκνομες ενέργειες σε βάρος της πατρίδας και του λαού της, παραπέμποντας τους αυτουργούς και τους συμμετόχους, κατά τα οριζόμενα στο Σύνταγμα, τον Κανονισμό της Βουλής και τους ισχύοντες νόμους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΓΟΣ
Βουλευτής Β΄ Πειραιώς
ΛΑΪΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ- ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ

**ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

κ. Αθανασίου Παφίλη

ΔΗΛΩΣΗ
ΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΚΚΕ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΦΙΛΗ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Το ΚΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να τύχουν περαιτέρω διερεύνησης ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες του πρώην Υπουργού Γιάννου Παπαντωνίου για το αδίκημα «της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα» ενώ το αδίκημα της απιστίας είναι ήδη παραγεγραμμένο.

Ταυτόχρονα όμως με τα παραπάνω το ΚΚΕ επισημαίνει τα εξής:

1. Με ευθύνη της συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ αλλά και της ΝΔ, του ΠΑΣΟΚ δεν έγινε ουσιαστική διερεύνηση της υπόθεσης που θα μπορούσε ενδεχομένως να αναδείξει και άλλες πλευρές σχετικά με τα υπέρογκα εξοπλιστικά προγράμματα που φορτώθηκαν στις πλάτες του λαού μας. Όταν μάλιστα είναι γνωστό ότι τα εξοπλιστικά αυτά προγράμματα υπαγορεύονταν και καθορίζονται κατά κύριο λόγο από τις ανάγκες του ΝΑΤΟ, της συμμετοχής της χώρας σε αυτό και της ευθυγράμμισης των κυβερνήσεων στα επιθετικά του σχέδια κατά χωρών και λαών.

2. Η παύση της διερεύνησης με τον ισχυρισμό ότι το αδίκημα της απιστίας είναι παραγεγραμμένο, ενώ στο αδίκημα «της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα» δεν εμπλέκεται η Βουλή, είναι προσχηματικά, αφού αυτά ήταν ήδη γνωστά από την πρώτη στιγμή πριν κινηθεί η διαδικασία για την συγκρότηση Επιτροπής Προκαταρκτικής Εξέτασης. Εξάλλου, επιπλέον ζητήματα που σχετίζονται με τα αδικήματα αυτά ενδεχομένως να συναντιώνται και να αλληλοεξαρτώνται. Επομένως θα έπρεπε από την αρχή να προταθεί η συγκρότηση Εξεταστικής Επιτροπής για την διερεύνηση όλων των πτυχών της σοβαρής αυτής υπόθεσης από την Βουλή.

3. Υπάρχει η αρνητική εμπειρία από το παρελθόν σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των διαφόρων επιτροπών αφού είναι τόσο πολυπλόκαμο το σύστημα, που τελικά μόνον από σύγκρουση συμφερόντων εταιριών γίνεται κατορθωτό να βγαίνουν κάποια στοιχεία στο φως της δημοσιότητας. Συνήθως, και όχι πάντα, σε αυτές τις υποθέσεις ένας μικρός αριθμός των εμπλεκόμενων αποκαλύπτεται, τιμωρείται, για να κρατηθούν τα προσχήματα, ενώ συνεχίζει να λειτουργεί με τις ίδιες ή άλλες μορφές η μίζα και η διαφθορά που αποτελούν συστατικό στοιχείο του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος.

4. Για μια ακόμη φορά επισημαίνουμε την επιτακτική ανάγκη ριζικής αλλαγής του νόμου περί ευθύνης υπουργών ώστε αυτοί να διώκονται χωρίς κωλύματα, όπως όλοι οι πολίτες.

**ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ
ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΙΟΥ
ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

κ. Σπυρίδωνα Δανέλλη

**Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΕΩΣ ΥΠΟΥΡΓΟ Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Στις 28 Μαρτίου 2017 υπερψηφίστηκε από την Βουλή η πρόταση της κυβερνητικής πλειοψηφίας για τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής (προανακριτικής) για την διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος και τα άρθρα 153 επόμενα του Κανονισμού της Βουλής για την ενδεχόμενη τέλεση αδικημάτων, που σχετίζονται με έξι (6) συναφείς μεταξύ των ποινικές δικογραφίες, που διαβιβάστηκαν στη Βουλή και αφορούν όλες τον τέως Υπουργό Άμυνας, Παπαντωνίου.

Το Ποτάμι μάχεται διαχρονικά για την δικαιοσύνη και επιδιώκει την διαφάνεια στις υποθέσεις δημοσίου συμφέροντος. Για αυτό ψήφισε θετικά στην σύσταση της προανακριτικής επιτροπής και δεσμεύτηκε στις εργασίες της επιτροπής να εργαστεί, για να αποκαλυφθεί - ακόμα και στα στενά πλαίσια αυτής της διαδικασίας - η αλήθεια. Η σύγκρουση με όλες τις μελανές στιγμές του παρόντος και του παρελθόντος αποτελεί για το Ποτάμι ευθύνη και υποχρέωση απέναντι στην κοινωνία και στις αξίες που πρεσβεύουμε.

Στην υπό εξέταση περίπτωση οι πολιτικές ευθύνες του τέως Υπουργού είναι αδιαμφισβήτητες. Έργο της προανακριτικής επιτροπής, όμως, είναι η διερεύνηση του ποινικού σκέλους των υποθέσεων, ο καταλογισμός τυχόν ευθυνών και η θωράκιση του δημοσίου συμφέροντος για το μέλλον.

Σύμφωνα με το άρθρο 156 παρ. 4 του Κανονισμού της Βουλής, η συγκροτηθείσα Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης κατά πρώην Υπουργού έχει όλες τις αρμοδιότητες του Εισαγγελέα Πρωτοδικών, όταν αυτός ενεργεί προκαταρκτική εξέταση, όπως αυτές ειδικότερα ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και μπορεί να αναθέτει σε Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή Εφετών την ενέργεια ειδικότερων πράξεων σχετικών με το αντικείμενο της προκαταρκτικής εξέτασης (Αθανασίου Γ. Ράικου, Συνταγματικό Δίκαιο, Τόμος Ι, τεύχος Β', τρίτη έκδοση, σελ. 990).

Εκείνος, κατά του οποίου στρέφεται η πρόταση δίωξης, καλείται από την Επιτροπή να δώσει εξηγήσεις, αν το επιθυμεί. Συνεπώς, κατά την προκαταρκτική εξέταση μπορούν να επιχειρηθούν όλες οι ανακριτικές πράξεις, που δεν θίγουν την προσωπική ελευθερία, όπως είναι η εξέταση μαρτύρων και υπόπτων, η πραγματογνωμοσύνη, η κατάσχεση κτλ. (Εγκύκλιος Εισαγγ. Α.Π. 1/2009, DSANET).

Λόγος διενέργειας της προκαταρκτικής εξέτασης είναι η ύπαρξη αμφιβολιών για το αν τελέστηκε ή όχι αξιόποινη πράξη, ενώ σκοπός της είναι η διακρίβωση επαρκών ενδείξεων, για να ασκηθεί η ποινική δίωξη.

Οι ενδείξεις δεν θεωρούνται επαρκείς, όταν αυτές καθ' εαυτές κρινόμενες δεν πιθανολογούν σοβαρά την ενοχή του κατηγορούμενου και κλονίζονται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία, που είναι επαρκή, για να οδηγήσουν την Επιτροπή στην απαλλαγή του κατηγορούμενου, δεν φαίνεται δε, ότι μμπορούν να ενισχυθούν με την άσκηση της δίωξης (Ολ.Α.Π. 9/2001, ΝΟΜΟΣ). Αν μετά την διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης η Επιτροπή κρίνει αιτιολογημένα ότι έχουν προκύψει

επαρκείς ενδείξεις, υποβάλλει σχετικό πόρισμα στην Ολομέλεια της Βουλής, το οποίο σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να περιέχει ιδίως τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά μμέσα, που οδηγούν σε αυτά, όπως προέκυψαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις εφαρμοζόμενες ποινικές διατάξεις και σαφή πρόταση για την άσκηση ή μη δίωξης (Αθανασίου Γ. Ράικου, ό.π.). Ομοίως, αιτιολογημένη πρέπει να είναι και η τυχόν πρόταση της μμειοψηφίας, η οποία καταχωρίζεται σε χωριστό κεφάλαιο του ίδιου πορίσματος. Το πόρισμα της Επιτροπής και το σχετικό αποδεικτικό υλικό υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος ανακοινώνει την κατάθεσή τους στην Βουλή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 86 παρ. 3 εδ. γ' του Συντάγματος.

Το πόρισμα τυπώνεται και διανέμεται στους βουλευτές και, εντός πέντε ημερών από τη διανομή του, καταρτίζεται ειδική ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής για τη συζήτηση επί αυτού. Αμέσως μετά τη λήξη της συζήτησης διεξάγεται μυστική ψηφοφορία για την πρόταση της Επιτροπής και χωριστά για κάθε καταγγελλόμενη πράξη ή παράλειψη, για την οποία ζητείται άσκηση δίωξης, σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 εδ. δ' του Συντάγματος. Η απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής για την άσκηση ποινικής δίωξης λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών και πρέπει να καθορίζει και να εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει, έχει δε το χαρακτήρα γραπτής παραγγελίας κατά το άρθρο 246 21 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τη διενέργεια κύριας ανάκρισης από το Δικαστικό Συμβούλιο, που προβλέπεται στο άρθρο 86 παρ. 4 υποπαρ. 2 του Συντάγματος (Αθανασίου Γ. Ράικου, ό.π., σελ. 991, 994, Κώστας Γ. Μαυριάς, Συνταγματικό Δίκαιο, τέταρτη έκδοση, σελ. 635).

Εν προκειμένω η πρόταση της προανακριτικής επιτροπής στο κεφάλαιο Δ' (σελ. 40 επομ.) καταλήγει να εισηγείται στην Ολομέλεια της Βουλής:

1. Να μην ασκήσει ποινική δίωξη σε βάρος του πρώην Υπουργού Ιωάννη Παπαντωνίου για το αδίκημα της απιστίας περί την υπηρεσία σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 256 Π.Κ., με τις επιβαρυντικές περιπτώσεις του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 1608/1950), για το οποίο υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του κατά την περίοδο από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2004, λόγω εξάλειψης του αξιοποίνου κατά τα αναφερόμενα αναλυτικά στα Κεφάλαια Α' και Γ' του πορίσματος και

2. Να παραπέμψει τις έξι (6) υποθέσεις και τις σχετικές ποινικές δικογραφίες για το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, για το οποίο υπάρχουν ενδείξεις ότι τέλεσε ο πρώην Υπουργός Ιωάννης Παπαντωνίου κατά το χρονικό διάστημα από Οκτώβριο 2001 έως Μάρτιο 2004, στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών, δεδομένου ότι σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν αναλυτικά στο Κεφάλαιο Γ' του πορίσματος δεν έχει αρμοδιότητα η Βουλή να ασκήσει εναντίον του ποινική δίωξη για το αδίκημα αυτό.

Το Ποτάμι θεωρεί ότι η πρόταση του πορίσματος, ειδικά κατά το σκέλος που προτείνει την παραπομπή των δικογραφιών από την Βουλή πίσω (και μάλιστα) στον

Εισαγγελέα Πρωτοδικών λόγω αναρμοδιότητας αντίκειται στο Σύνταγμα, τον Κανονισμό της Βουλής και τη θεωρία, όπως παρατέθηκε αναλυτικά πιο παραπάνω.

-Το άρθρο 86 παρ. 3, εδάφιο γ' του Συντάγματος ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι «το πόρισμα της επιτροπής (...) εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής, η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη δίωξης».

Από την διατύπωση αυτή δεν φαίνεται να καταλείπεται στην Ολομέλεια αρμοδιότητα να παραπέμψει (ορθότερα: να αναπέμψει) τις δικογραφίες στον Εισαγγελέα. Δηλαδή, το Σύνταγμα παρέχει περιορισμένη αρμοδιότητα στην Ολομέλεια με αυστηρά δύο επιλογές: "παραπομπή ή μη παραπομπή στο Ειδικό Δικαστήριο". Δεν δύναται η Ολομέλεια να ψηφίσει υπέρ ή κατά τυχόν αναρμοδιότητάς της.

Προς επίρρωση της πιο πάνω ερμηνείας, η **παρ. 4 του άρθρου 86 του Συντάγματος**, ορίζει ότι, αν η Ολομέλεια αποφασίσει παραπομπή, συστήνεται Ειδικό δικαστήριο, στο πλαίσιο του οποίου λειτουργεί Δικαστικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από ανώτατους δικαστικούς λειτουργούς. Το Δικαστικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για το πέρας της προδικασίας, με έκδοση βουλεύματος.

Δηλαδή, η πρόβλεψη του συντακτικού νομοθέτη είναι να παρεμβάλλεται μεταξύ της απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής και της οριστικής παραπομπής του κατηγορούμενου Υπουργού στο ακροατήριο **ενδιάμεση δικαστική κρίση** από ανώτατους δικαστικούς λειτουργούς.

Η κρίση αυτή πρωτίστως θα αναφέρεται σε αμιγώς νομικά - δικονομικά ζητήματα (καθόσον δύσκολο να νοηθεί ότι το Δικαστικό Συμβούλιο θα μπορούσε να θέσει την υπόθεση στο αρχείο ως προδήλως αβάσιμη στην ουσία, με δεδομένη την παραπεμπτική απόφαση της Ολομέλειας). Και η ratio της διάταξης είναι μάλλον προφανής: η ασκούσα οιονεί καθήκοντα εισαγγελέα προανακριτική επιτροπή και εν συνεχεία η ασκούσα οιονεί καθήκοντα δικαστικού συμβουλίου Ολομέλεια της Βουλής δεν έχει πράγματι αρμοδιότητα να αποφαινεται επί αμιγώς νομικών - δικονομικών θεμάτων.

-Σημειωτέον ότι, αυτό ακριβώς διαπιστώθηκε και στην περίπτωση της προανακριτικής επιτροπής για τον τέως Υπουργό, κ. Τσοχατζόπουλο. Δηλαδή, εκείνη η προανακριτική επιτροπή διέλαβε στο πόρισμά της επί λέξει ότι "η Επιτροπή δεν έχει κατ' αρχήν αρμοδιότητα να εκφέρει κρίση επί δικονομικών ζητημάτων και ζητημάτων τυπολογικής κατάταξης των εγκλημάτων, σχετικά με τον ακριβή νομικό χαρακτηρισμό των πράξεων, την ένταξή τους στην έννοια των καθηκόντων ή μη, την έναρξη ή μη της παραγραφής, ζητήματα τα οποία θα κριθούν κατ' αρχήν από το Δικαστικό Συμβούλιο και, εν συνεχεία, από την Δικαιοσύνη, είτε επιληφθεί της Υποθέσεως το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 86 παρ. 4 του Συντάγματος είτε τα Τακτικά Ποινικά Δικαστήρια. Οι ενδείξεις που απαιτούνται για την υποβολή πρότασης ποινικής δίωξης συνδέονται με τις διατάξεις του ουσιαστικού ποινικού νόμου και μόνον. Η εφαρμογή της ειδικής ποινικής νομοθεσίας για την ευθύνη των μελών της Κυβερνήσεως και των Υφυπουργών έπεται της διαπιστώσεως συνδρομής των αναγκαίων ενδείξεων για την τέλεση ποινικά κολάσιμων πράξεων" (σελ.79 πορίσματος).

Εν συνεχεία η Ολομέλεια αποφάσισε παραπομπή του κ. Τσοχατζόπουλου και εν συνεχεία το Δικαστικό Συμβούλιο απεφάνθη ότι, ναι μεν ο κ. Τσοχατζόπουλος πρέπει να παραπεμφθεί στο ακροατήριο, αλλά των τακτικών ποινικών δικαστηρίων, διότι *το αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν συνιστά (κατά το βούλευμα) "Υπουργικό αδίκημα"*.

Αντιθέτως, στην περίπτωση του τέως Υπουργού Παπαντωνίου, παρατηρείται το οξύμωρο σχήμα η προανακριτική επιτροπή να κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο a priori, αλλά να διαπιστώνει ενδείξεις τέλεσης του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

-Τέλος, αξίζει να επισημανθεί, ότι προβληματισμό προκαλεί το γεγονός, ότι στην περίπτωση του τέως Υπουργού κ. Τσοχατζόπουλου η κρίση για το ζήτημα της παραγραφής του βασικού αδικήματος (παθητική δωροδοκία) ήταν του Δικαστικού Συμβουλίου και όχι της Ολομέλειας της Βουλής (κατόπιν πρότασης της προανακριτικής επιτροπής), όπως προτείνεται κατά το 1^ο σκέλος της πρότασης της προανακριτικής επιτροπής για τον τέως Υπουργό κ. Παπαντωνίου.

Με βάση όλα τα παραπάνω, η πρόταση της προανακριτικής επιτροπής αντιβαίνει στο Σύνταγμα και πάσχει νομικά και δικονομικά.

Το Ποτάμι προτείνει την συνέχιση των εργασιών της προανακριτικής επιτροπής (προβλέπεται η δυνατότητα παράτασης των εργασιών της, αρ.156 παρ.8), για να καταλήξει σε παραδεκτό κατά το Σύνταγμα πόρισμα για την άσκηση ή μη ποινικής δίωξης για το σύνολο των τυχόν τελούμενων αδικημάτων.

Ειδάλλως, το κύρος του Κοινοβουλίου κινδυνεύει να τρωθεί ανεπανόρθωτα.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Η Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά του πρώην Υπουργού, κ. Ιωάννη Παπαντωνίου, για την ενδεχόμενη τέλεση αδικημάτων στο πλαίσιο σύναψης συμβάσεων εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας συνήλθε σε τελευταία συνεδρίαση την 27η Ιουνίου 2017, κατά την οποία εγκρίθηκε, κατά ευρεία πλειοψηφία, το Πόρισμα, στο οποίο καταχωρίζονται και οι γνώμες της Μειοψηφίας.

Το παρόν αποτελεί ενιαίο κείμενο προς υποβολή στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

Αθήνα, 28 Ιουνίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Παρασκευόπουλος Νικόλαος

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Καραγιαννίδης Χρήστος

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Κοζομπόλη - Αμανατίδη Παναγιώτα

ΤΑ ΜΕΛΗ

Δρίτσας Θεόδωρος

Μπαλλής Συμεών

Ντζιμάνης Γεώργιος

Ξυδάκης Νικόλαος

Παπαφιλίππου Γεώργιος

Παυλίδης Κωνσταντίνος

Τσόγκας Γεώργιος

Δαβάκης Αθανάσιος

Δημοσχάκης Αναστάσιος

Παναγιωτόπουλος Νικόλαος

Τασούλας Κωνσταντίνος

Τζαβάρας Κωνσταντίνος

Λοβέρδος Ανδρέας

Λαγός Ιωάννης

Παφίλης Αθανάσιος

Παπαχριστόπουλος Αθανάσιος

Σαρίδης Ιωάννης

Δανέλλης Σπυρίδων